

Zmeníme sa?

Ešte prednedávnom sa nám zdalo, že časy,
keď človek potrebuje človeka, sú dávno preč.
V svojich príbytkoch sme neradi vítali hostí.
Domy sme si premenili na pevnosti.
Pre ploty sme si nevideli do dvorov.
Tvárili sme sa, že sa nevidíme.
Bože chráň, že sa prví pozdravíme!
Čo sa to s nami deje?
Závišť a nenávišť, škriepky a hádky...
Prestalo platiť známe – Dedina - jedna veľká rodina.

A zrazu počuť zlé chýry.
Svetom sa strašná choroba šíri.
Najprv kdesi na druhom konci sveta
A zrazu je už tu – neviditeľná s kosou v ruke...
Plazí sa, ľudí napáda,
O životy ich okráda...
Zmocňuje sa starých, mladých,
Zámožných i menej možných...

Spoločne sa lepšie kráča,
Radosť ba i bolesť znáša.
Tu nás máte! – Že nás takých nepoznáte?
Najvyšší čas na zmeny!
Choroba nás zastavila,
K dobrým zvykom navrátila,
Driemajúcu ľudskosť prebudila.

Vďaka vám, ktorí ste v čele ľudskej riavy,
Ktorá sa borí s problémami.
Ratujte nám duše, telá,
Aby tá strašná nemoc bola porazená.
Majme sa radi, pomáhajme, jeden na druhého pamätajme!
Aby sa nikto necítil opustený, sám.
Všetko zlé sa pominie! Prajem vám to všetkým úprimne.

Mgr. Helena Hilovská

Obsah:

Na slovíčko, pani starostka	2
Nie som na to sama	6
#Zvládame to	11
S kamarátmi je to iné	13
Podarilo sa to a v kratšom čase	14
Zmien bolo veľa	14
Poďakovanie v posledný deň školského roku	15
Tipy na výlet od popročských turistov	16
Ako ďalej s futbalom	19

Foto: pexels.com

Na slovíčko, pani starostka

„Neraz som mala slzy v očiach, ale nie zo vzniknutej situácie, ale z toho, ako sa v takejto hraničnej situácii správala väčšina obyvateľov. Tolko prajnosti, vzájomnej úcty, tolerancie a jednoduchého ČLOVEČENSTVA som nezažila. Kiežby tieto pozitívne ľudské vlastnosti pretrvali medzi nami navždy.“

/Celý článok na str. 2/

Foto: pexels.com

Na slovíčko, pani starostka

Najskloňovanejšie slová tejto jari boli (aj sú) vírus, COVID-19, pandémia, korona, kríza. Ako sa to prejavilo na fungovaní našej obce, zasiahlo našu obec z vášho pohľadu?

Po vyhlásení mimoriadnej situácie bola dedina ako vyľudnená, deti nechodili do školy, ľudia necestovali. Každý z nás sa musel nejakým spôsobom chrániť. Na verejnosti i pri vstupe do obchodu či každej inštitúcie sme museli mať, resp. aj teraz stále máme všetci prekryté dýchacie cesty rúskom, šatkou, alebo inou látkou a pravidelne dezinfikovať ruky. Touto situáciou bol a ešte aj je každý z nás istým spôsobom nejakým poznačený. Od 12. marca 2020, kedy bola vyhlásená vládou SR mimoriadna situácia na území Slovenskej republiky, pracoval obecný úrad pre verejnosť v obmedzenom režime, ale zamestnanci obce boli v práci. Vybaľovali nielen bežnú agendu, ale hlavne spracovávali doručené pokyny a nariadenia súvisiace s pandémiou. Čiže zamestnanci boli stále k dispozícii. Niektoré zamestnankyne obce pomáhali strihať látku na rúška, iné rúška balili a doručovali. Doručovali aj obedы, nákupy a lieky pred dôchodcov v obci, prijímali a spracovávali sa objednávky. O príjem objednávok a distribúciu rúšok do vašich schránok sa postarali tiež zamestnanci obce, mnohokrát aj mimo pracovnej doby. Denne sme zverejňovali na webovej stránke obce aktuálne opatrenia Úradu verejného zdravotníctva SR pri ohrození verejného zdravia. Technickí pracovníci obce sa i počas karantény starali o udržiavanie zelene a čistoty v obci. Zatiaľ čo väčšina občanov zostala v bezpečí svojich domovov, zamestnanci obce tak urobiť nemohli. Preto sa im chcem aj takto verejne **poďakovať** za ich svedomitý prístup k plneniu každodenných povinností v čase mimoriadnej situácie, ktorá trvá aj naďalej.

Prvýkrát v mojej funkcii starostky obce som musela reálne aktivovať činnosť Krízového štábu obce. Jeho členovia

boli pre mňa veľkou oporou, pretože sme spoločne, hlavne v prvých týždňoch bez akýchkoľvek usmernení zo strany štátu, museli prijímať rozhodnutia a opatrenia, ktoré mali dopad na všetkých obyvateľov obce.

V bezpečí svojich domovov nemohla zostať ani väčšina zamestnancov Domova dôchodcov (DD). Museli zabezpečovať 24-hodinovú starostlivosť o klientov, ktorí zostali zo dňa na deň odrezaní od okolitého sveta v záujme ochrany ich samých. Veľké poďakovanie preto patrí vtedajšiemu poverenému riaditeľovi DD **JUDr. M. Rusnákovi**, ktorý svojím vysoko profesionálnym prístupom zabezpečil v našom zariadení prijatie opatrení na ochranu klientov pred šírením ochorenia COVID 19 niekoľko týždňov pred doručením prvých usmernení zo strany štátu. Chcem sa poďakovať aj **zamestnancom DD**. Osobitne tým, ktorí dokázali okrem predpísaných pracovných povinností prejavovať voči klientom zariadenia aj veľmi potrebnú empatiu.

Koronakríza - zatvorenie škôl zmenilo mnohých rodičov na učiteľov, čo je skúsenosť, ktorú celé desaťročia nemali. Rodičia na vlastnej koži spoznali, že rola vyučujúceho nie je vonkoncom jednoduchá, a mohli tak lepšie doceniť prácu učiteľov.

Školská výluka ukázala šikovnosť a obetavosť našich učiteľov. Vedenie školy, za pomoci celého kolektívu učiteľov ZŠ ale aj MŠ, napriek technickým prekážkam, našlo spôsob efektívnej výučby tak, že v drvivej väčšine prípadov bolo učivo prebraté a deti tak nebudú zaostávať v porovnaní s klasickou výučbou. Učiteľky a učelia sa veľmi rýchle prispôbili novej situácii a stali sa jednými z kľúčových, ktorí udržiavali naše deti v dobrej vedomostnej kondícii. Ukázali tak žiakom i rodičom, že vzdelávanie sa nesmie nikdy zastaviť. To je totiž kľúčový nástroj na pochopenie sveta a nájdenie riešení aj v tých najzložitejších momentoch.

Vysoko si vážim nezištný prístup mnohých občanov našej obce v tejto situácii. Oceňujem ich ochotu pomáhať a zapájať sa formou dobrovoľníctva do jednotlivých aktivít obce smerujúcich k zabezpečeniu ochrany zdravia občanov a k zabezpečeniu ľahšieho zvládnutia vzniknutej mimoriadnej situácie. Veľká **vďaka** patrí všetkým, ktorí zabezpečovali strihanie, šitie, žehlenie a balenie rúšok a ich distribúciu. Rovnako vďaka patrí za donášku obedov, liekov a nákupov pre dôchodcov v obci ale aj všetkým, ktorí bez váhania a bez vyzvania bezplatne darovali materiál na rúška. Neraz som mala slzy v očiach, ale nie z vzniknutej situácie, ale z toho, ako sa v takejto hraničnej situácii správala väčšina obyvateľov. Tolko prajnosti, vzájomnej úcty, tolerancie a jednoduchého ČLOVEČENSTVA som nezažila. Kiežby tieto pozitívne ľudské vlastnosti pretrvali medzi nami navždy.

Vyskytli sa nejaké problémy s porušovaním nariadení v súvislosti s pandémiou? Ako sa to riešilo?

Problémy, ktoré súviseli s novou, doposiaľ nepoznanou, situáciou sa nám spoločne darilo riešiť. Možno takým najcitelnejším problémom, s ktorým sme si ako samospráva nevedeli v prvých dňoch mimoriadnej situácie poradiť, bolo porušovanie zákazu zhromažďovania predovšetkým zo strany školopovinných detí a mládeže. Väčšina porušení bola riešená hlavne dohovormi zo strany príslušníkov PZ SR. Po tom, ako sa začalo s on-line vyučovaním, postupne sa aj tento problém vyriešil.

Koho, resp. čoho sa dotkli opatrenia v obci najviac? Sme pripravení v obci na to, ak by sa situácia s koronakrizou v jeseni zopakovala?

Opatrenia sa síce s pribúdajúcim časom uvoľňujú, no kdesi v pozadí nás ešte stále straší jeden maličký vírus, ktorý dokázal ochromiť nielen našu obec, Slovensko, ale prakticky celý svet. Spoločenský a kultúrny život naprieč spoločnosťou, a aj v našej obci, poskromnel.

Svet sa na pár chvíľ zastavil a všade bolo ticho. Kostol sa premiestnil do obývačiek našich domácností. Pre pandémiu bolo zrušených, resp. preložených aj viacero kultúrno-spoločenských podujatí v obci, napr. koncert hudobnej skupiny FRAGILE, oslavy Dňa matiek, Stavanie mája. Školáci sedeli za počítačmi a aj slávnostný zápis prváčikov prebiehal online. Týchto pár mesiacov skrytých pod rúškami sa zapíše do dejín. Ako ľudia však máme jednu veľmi vzácnu vlastnosť. Dokážeme až príliš ľahko a rýchlo zabúdať na ťažké časy. Mám pocit, že postupne s uvoľňovaním opatrení sme sa až príliš rýchlo vrátili do „starých zaužívaných“ kolaj. Skúsme sa však, po tom, čo sme prežili, hlbšie zamyslieť nad výzvou prezidentky SR Zuzany Čaputovej: „**Nevracajme sa do stavu spoločnosti pred koronou!**“ Akýsi varovný prst by sme mali mať pred očami stále. Koronavírus nám ukázal, že nie sme neporaziteľní. Chcem vysloviť nádej, že situácia z jari sa neopakuje. A ak, tak nie v takom rozsahu. Mimoriadna situácia však stále trvá. Musíme dodržiavať a rešpektovať aktuálne nariadenia. V chránenej dielni sa stále šijú rúška, aby boli k dispozícii v prípade potreby. Situácia sa už nebude opakovať v tom, že nebudeme nepripravení. Dnes už máme k dispozícii aj informácie a postupy, ako sa správať a čo robiť.

Aj v čase prísnych opatrení sa konali zasadnutia obecného zastupiteľstva (OZ). Čo sa v uplynulom období riešilo a s akým výsledkom?

Tesne pred vypuknutím koronakrízy sa uskutočnilo plánované zasadnutie OZ. A tak sme počas trvania zákazu zhromažďovania nemuseli riešiť potrebu konania zasadnutia OZ. Toto zasadlo v plánovanom termíne 25. 5. 2020 a následne na neplánovanom zasadnutí 14. 7. 2020 za dodržania všetkých nariadení a odporúčaní hlavného hygienika SR. Dokumenty zo zasadnutí OZ (program, prijaté uznesenia, zápisnice) aj zvukové záznamy sú zverejnené na webstránke obce a sú zdrojom podrobných informácií zo zasadnutí OZ pre všetkých občanov obce.

Zasadnutia OZ trvajú v poslednom období veľmi dlho (6-7 hodín). Je to naozaj nutné, čomu pripisujete tento fakt? Je to efektívne?

Hlavne v minulom roku pri počte zasadnutí 14 to bolo nesmierne náročné. Počet zasadnutí a ich dĺžka súviseli hlavne s riešením problémov, ktoré sme zdedili – predovšetkým rozostavaná stavba požiarnej zbrojnice, súdne spory obce, problémy v domove dôchodcov, roky neaktualizované vnútorné smernice obce, atď. Dlhodobý takýto stav však nie je únosný. Je potrebné si uvedomiť, že príprava materiálov na rokovanie OZ trvá minimálne 2 týždne a následne aj spracovanie výstupov trvá priemerne 2 týždne (10 pracovných dní). Pri počte zasadnutí 14 v roku 2019 sme na obecnom úrade prakticky stále pripravovali podklady pre zasadnutia OZ, resp. spracovávali výstupy. A ak ku frekvencii zasadnutí pripočítame ich priemernú dĺžku 6-7 hodín, bolo to na hranici ľudských možností, pretože obecný úrad musel zabezpečovať aj plnenie všetkých každodenných povinností. Rokovaniu OZ spravdila predchádzali niekoľkohodinové zasadnutia komisií OZ. Z uvedeného dôvodu som navrhla poslancovi, aby sa v tomto roku tesne pred samotným rokovaním uskutočnila, okrem zasadnutí komisií, aj pracovná porada poslancov, kde je možnosť vysvetliť si podrobnosti k jednotlivým bodom rokovania OZ. Pracovné porady zatiaľ tiež trvali niekoľko hodín. Dĺžka rokovania OZ sa síce pomaly, ale predsa len skracuje.

A čomu pripisujem tento fakt? Vo väčšine prípadov z môjho pohľadu chýbal niektorým poslancom konštruktívny prístup, možno akceptovanie výsledkov komunálnych volieb, ale v mnohých prípadoch aj akceptovanie právnych predpisov. Toto spôsobilo napr. aj situáciu, kedy sme museli po dvoch týždňoch tesne pred Vianocami zasadať opätovne, aby mohli poslanci schváliť všeobecne záväzné nariadenie, ktoré predtým neschválili. Na poslednom neplánovanom rokovaní OZ som si dovoľila upozorniť poslancov na skutočnosť, že občanov nezaujímajú opakované hodinové diskusie o tom, či starostka môže alebo nemôže

dať návrh na člena komisie, resp. zvolať komisiu. Občanov zaujíma, ako budeme spoločne hľadať riešenia na problémy, ktoré sú v obci. Pozitívne hodnotím prístup poslancov práve na tomto rokovaní, kedy bolo schválených viacero uznesení dôležitých pre prípravu rozvojových projektov ako schválenie úveru na vypracovanie projektových dokumentácií na: rekonštrukciu miestnych komunikácií, rekonštrukciu domova dôchodcov a rekonštrukciu strechy a spevnených plôch okolo budovy kultúrneho domu, schválenie založenia sociálneho podniku, schválenie zakúpenia zariadenia na opravu výtlkov na miestnych komunikáciách vo vlastnej réžii.

Život sa nezastavil ani počas korony. Aké projekty v rámci obce sú rozbehnuté, na čom sa pracuje, aké sú v pláne a čo to prináša

Aj počas korony sme pracovali aj na implementácii, resp. príprave rozvojových projektov v obci. Podrobnejšie sú informácie o projektoch a získaných dotáciách spracované v samostatnej tabuľke. Po uzavretí zmluvy o poskytnutí úveru na spracovanie projektových dokumentácií budeme obstarávať spracovateľov projektových dokumentácií. Obecné zastupiteľstvo rozhodlo o spracovaní projektovej dokumentácie na rekonštrukciu miestnych komunikácií Jarná a Poľná ulica. Letná, Lesná, Horská a Brezová. Pôjde o plošné rekonštrukcie povrchov týchto miestnych komunikácií aj s riešením odvádzania dažďových vôd. Následne bude musieť OZ rozhodnúť, ako bude financovaná rekonštrukcia spomínaných komunikácií. Súbežne budeme pripravovať projektové dokumentácie na rekonštrukciu domova dôchodcov a rekonštrukciu strechy a okolia budovy kultúrneho domu. Tieto projekty budú pripravované ako podklady k žiadostiam o dotácie z fondov EÚ. V súčasnosti pripravujeme podklady pre podanie žiadosti o dotáciu na výstavbu trhoviska v obci z výzvy vyhlásenej Miestnou akčnou skupinou RUDOHORIE.

Príprava každého projektu a jeho následná realizácia prináša nespočetné hodiny trávené na stretnutiach, prípra-

ve dokumentov, spracovávaní podkladov. K tomu potrebujem hlavne čas, pokoj pre prácu a dôveru okolia. Napriek náročnosti celého procesu ma práve toto naplňa pocitom užitočnosti. Určite je tento čas pri tvorení nových zámerov pre nás všetkých z môjho pohľadu využitý efektívnejšie ako čas venovaný dlhým, nie raz aj neefektívnym, diskusiám na zasadnutiach OZ.

Často sa skloňuje spojenie „sociálny podnik“. Čo to znamená pre obec?

Myšlienke založenia sociálneho podniku v obci sa venujeme už niekoľko mesiacov. Filozofia sociálneho podniku bola diskutovaná s poslancami OZ na samostatných poradách a s verejnosťou na dvoch verejných zhromaždeniach, ktorých sa mohli zúčastniť všetci občania obce. Na týchto stretnutiach sa kládli otázky priamo občanom, ktorí sa ich zúčastnili, aby definovali základné problémy, ktoré v našej obci považujú za prioritné. Osobne som navštívila obce, v ktorých už sociálny podnik

funguje niekoľko rokov. Zisťovali sme a vyhodnocovali pozitíva i prípadné ohrozenia. Následne som absolvovala viacero stretnutí na Regionálnom centre sociálnej ekonomiky v Košiciach a na Úrade Košického samosprávneho kraja. Výsledkom bolo predloženie návrhu na založenie sociálneho podniku v obci poslancom OZ, ktorí na zasadnutí 14. júla 2020 schválili založenie podniku s názvom „Služby obce Poproč, s. r. o.“. K schváleným dokumentom sa musí opätovne vyjadriť MPSVaR, ktoré udeluje štatút sociálneho podniku a následne dôjde k registrácii tohto podniku.

Sociálny podnik zriadený obcou má svoje opodstatnenie, nakoľko môže pracovať s miestnymi zdrojmi a vytvárať pracovné príležitosti aj pre ľudí znevýhodnených na trhu práce. Keďže bude pôsobiť v známom prostredí, pozná obyvateľov – či už ako odberateľov alebo zamestnancov. Účasť na riadení sociálneho podniku zabezpečí transparentné fungovanie a zároveň aj obyvatelia svojimi očamividia, čo a ako sa robí.

Prioritne bude sociálny podnik zabezpečovať služby, ktoré sú žiadané obyvateľmi našej obce (napr. kosenie záhrad, opravy výtčkov na miestnych komunikáciách, pomoc v domácnosti, stavebné práce...) a sú prospešné pre obec a jej rozvoj. Hlavným cieľom nebude vytváranie zisku, ako pri bežných podnikateľských firmách, ale sociálny cieľ. Dosiadnutý zisk sociálny podnik použije na tvorbu ďalších pracovných miest s cieľom zabezpečiť rozvoj firmy či obce.

K ekonomickým výhodám sociálneho podniku patrí aj zvýhodnenosť v procese verejného obstarávania, výhodné prepojenie obecného rozpočtu na sociálny podnik obce, zabezpečenie rozvoja obce relatívne lacným manažmentom využitím miestnych obyvateľov.

Bolo dobrým zvykom, že k nám takmer počas celého roka okrem zimy chodili rôzni predajcovia sezónnych potravín, ovocia, zeleniny. Už dlhšiu dobu tu neboli a ľuďom chýbajú. Prečo?

PREHLAD O PODANÝCH/DOPLNENÝCH ŽIADOSTIACH O NFP/DOTÁCIE

Poradové číslo	Mesiac, v ktorom bola odoslaná/doplnená žiadosť o dotáciu/NFP	Predmet žiadosti o dotáciu/NFP	Poskytovateľ dotácie/NFP	Výška požadovanej dotácie/NFP/poskytnutá dotácia v eurách	Spoluúčasť obce v eurách	Fáza schvaľovania/ implementácie
1	4/2019	„Obnova telocvične ZŠ v obci Poproč – výmena okien objektu telocvične“	Úrad vlády SR	Poskytnutá dotácia – 11.000,00 EUR	16 802,42 EUR	Projekt ukončený Dotácia zúčtovaná v mesiaci marec 2020
2	12/2019	„Zberný dvor Poproč“	Ministerstvo životného prostredia SR OP KŽP	252 901,45 EUR	12 645,07 EUR	Žiadosť v schvaľovacom procese
3	9/2019	„Žiadosť o poskytnutie regionálneho príspevku na nákup školského autobusu“	MV SR, Okresný úrad Košice – okolie (Akčný plán rozvoja MRO)	50 000,00 EUR	10 000,00 EUR	Žiadosť v schvaľovacom procese
4	1/2019	„Modernizácia učebni v ZŠ s MŠ Poproč“	MPaRV SR - IROP	Poskytnutá dotácia 92 270,20 EUR	4 856,33 EUR	Zmluva o poskytnutí NFP účinná Prebieha implementácia projektu
5	11/2019	„Revitalizácia parku v centre obce“	Program obnovy dediny	Poskytnutá dotácia 4 965,49,00 EUR	261,35 EUR	Žiadosť schválená – čaká sa na podpísanie Zmluvy o poskytnutí dotácie
1	2/2020	„Návrh zmien a doplnkov č. 2 ÚPD – O“	Ministerstvo dopravy a výstavby SR	4 680,00 EUR	1 170,00 EUR	Žiadosť schválená vo výške 4680,00 EUR
2	4/2020	„Knižnica - miesto príbehov, alebo dobrá kniha v pravom čase“	Fond na podporu umenia	4 500,00 EUR	0,00 EUR	Žiadosť schválená vo výške 2 000,00 EUR
3	6/2020	„Zmiernenie dopadov koronakrízy v obci Poproč podporou zlepšenia poskytovania služieb pre občanov (seniorov)“	Úrad podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu	24 930,00 EUR	2 770,00 EUR	Žiadosť odoslaná
4	7/2020	„Vybavenie počítačovej učebne Základnej školy s materskou školou v Poproči“	MAS Rudohorie	10 000,00 EUR	1 989,20 EUR	Žiadosť odoslaná

Tento fakt je jedným z negatív koronakrízy. Keďže mimoriadna situácia v štáte stále trvá, sú v platnosti aj nariadenia, resp. odporúčania hlavného hygienika SR, ktoré sa dotýkajú prevádzky trhovísk. Za ich porušenie hrozí obci pokuta do výšky 20 000 €. Z uvedeného dôvodu sme sa listom obrátili na Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Košiciach s popisom miesta predaja v našej obci a s požiadavkou o usmernenie k možnosti prevádzkovania tohto predajného mesta aj v čase mimoriadnej situácie. V odpovedi sa uvádza, že keďže v obci nie je zriadené trhovisko (stánky) nie je možné počas koronakrízy dodržať opatrenia hlavného hygienika. A práve toto je odpoveď na otázku, prečo nie je možné momentálne povoliť na priestranstve pri cukrárni predaj. V prípade, že dôjde k zrušeniu mimoriadnej situácie, resp. k zmene nariadení, budeme o tom občanov informovať. Ako som už spomínala vyššie, obec má záujem vybudovať trhovisko a v súčasnosti pripravujeme podklady pre podanie žiadosti o dotáciu na vybudovanie trhoviska v obci. Pre názornosť priložujeme vizualizáciu tohto budúceho trhoviska.

Budova pod kostolom už dlhé roky chátra. Je to obecný majetok. Bude sa s ňou niečo v dohľadnej dobe robiť?

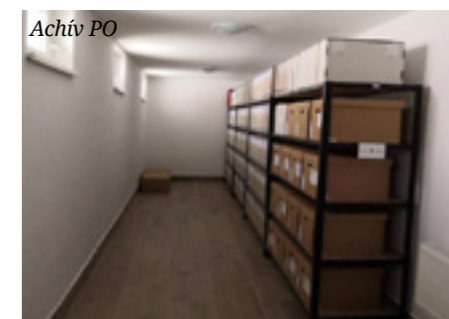
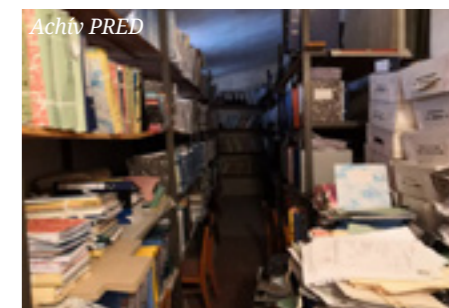
Práve v areáli tejto budovy je plánovaná výstavba trhoviska a súčasťou projektu je aj rekonštrukcia sociálnych zariadení na prízemí tejto budovy, ktoré budú slúžiť aj pre prevádzku trhoviska. Zároveň sa v tomto areáli plánuje s výstavbou amfiteátra a s prepojením areálu s parkom pod kostolom, kde vznikne pešia zóna. Budova by mala byť multifunkčná a vytvárať priestor pre aktívne trávenie voľného času pre dôchodcov, ale aj mládež. Vybavenie dvora tohto areálu umožní usporadúvať napr. obecnú

zábijačku, veľkonočné, resp. vianočné trhy a pod. Na rekonštrukciu budovy budeme hľadať finančné zdroje mimo rozpočtu obce a rekonštrukciu by mohol realizovať aj postupne sociálny podnik obce.

Na obecnom úrade prebiehali počas jari stavebné úpravy. Čo sa tam dialo, resp. ešte deje? Máme na to financie v obecnom rozpočte?

S rekonštrukciou sme začali tesne pred vypuknutím koronakrízy. Finančné prostriedky boli vyčlenené v obecnom rozpočte na tento rok. A práve na tomto projekte sme si mohli v praxi vyskúšať šikovnosť našich občanov, a to, čo bude robiť sociálny podnik. Celú rekonštrukciu robíme vo vlastnej rézii, podieľajú sa na nej iba naši občania. Vnútorne priestory prešli komplexnou rekonštrukciou. Zmenila sa dispozícia kancelárií zamestnancov obce, usporiadali sa logicky podľa agendy, ktoré zamestnanci vykonávajú. Zmodernizovala sa obradná miestnosť. Podstatnou rekonštrukciou prešiel archív, ktorý už nespĺňal zákonné požiadavky. Komplexne sa odstránili staré omietky prerastené plesňami, zateplili sa stropy, zrekonštruovala sa elektroinštalácia, osvetlenie, odstránilo sa vlhnutie stien a podláh. Inštalovali sa nové umývateľné podlahy. Zostáva už iba rekonštrukcia WC a vstupnej chodby, a vnútorné priestory obecného úradu budú zodpovedať normám pre zdravé pracovné prostredie, ale aj na reprezentáciu obce. Zostane však nelichotivý pohľad na fasádu obecného úradu, ktorý ešte viac vyniká pri pohľade na novú fasádu požiarnej zbrojnice a fasádu školy. Aj tieto práce už prenecháme sociálnemu podniku vrátane vybudovania bezbariérového vstupu na obecný úrad.

Pre tých, ktorí by chceli spochybniť potrebu tejto rekonštrukcie, zverejňujeme fotky, ktoré zachytávajú nielen žalostný, ale hlavne zdraviu škodlivý stav interiéru obecného úradu. Pohľad na fotky z pôvodného stavu nie je vôbec pekný, a to ešte z fotiek nestúpa zdraviu škodlivý účinok plesní, ktorému boli roky vystavovaní zamestnanci obce.

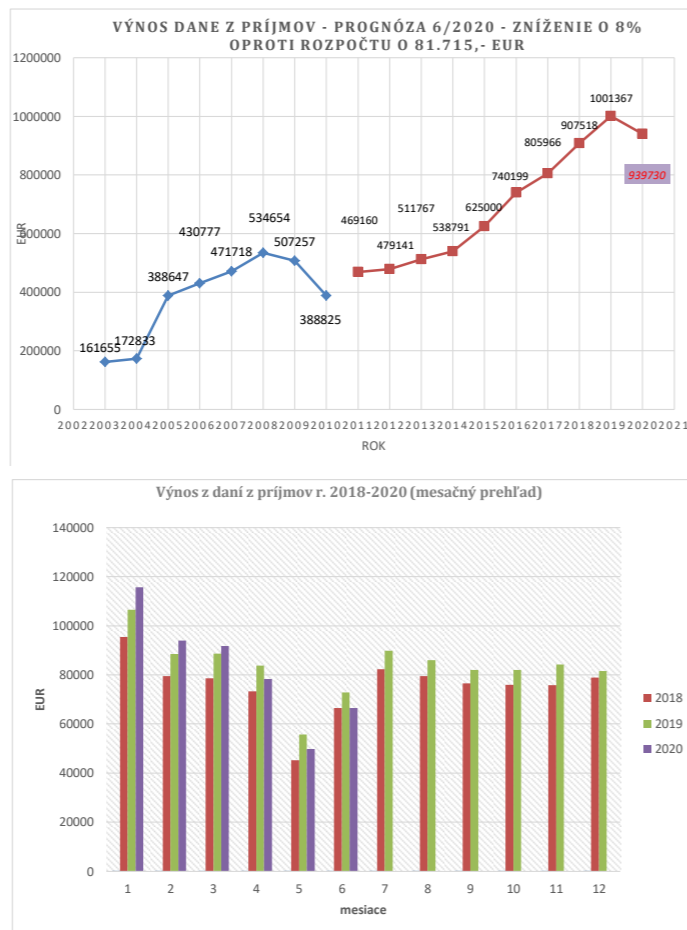

zdroj: archív OcÚ

V takomto čase po iné roky boli v plnom prúde prípravy na oslavy Dňa obce Poproč. Zrejme sa tohto roku konať nebudú. Chystáte nejaké náhradné riešenie, prípadne posunutie osláv, ak to „jeseň dovolí“?

Z dôvodu trvania mimoriadnej situácie v SR a z dôvodu krátenia príjmov obce OZ rozhodlo, že v tomto roku sa nebudú konať Dni obce Poproč a v rámci spomienkovej slávnosti na SNP sa uskutoční iba prvá oficiálna časť pred obecným úradom. Dni obce sa neuskutočnia v tomto roku ani v ostatných obciach nášho regiónu. Aby občania získali objektívny obraz o vývoji príjmov našej obce od roku 2002, aj na zatiaľ vždy iba odhadované zníženie príjmov v tomto roku, pripraviam spracovaný graf.

Ďakujeme za informácie a názory starostke našej obce Ing. I. Komorovej Hilovskej. **DŠ**

Nie som na to sama

Povedala nová riaditeľka zariadenia Domova dôchodcov v Poproči, ktorý poznáme aj pod názvom Spása. Znie to jednoducho, ale má významnú výpovednú hodnotu. V zariadení, akým domov dôchodcov je, má nesmiernu dôležitosť. **DŠ, foto: LM**

Jar 2020 sa do kolotoča dejín zapísala rôznymi prívlastkami, ktoré doteraz nemali obdobu. Udalosti spojené s pandemiou COVID-19 zasiahli celý svet, náš v obci nevynechali. Najohrozenejšou skupinou ľudí boli (aj stále sú) tí najzraniteľnejší, medzi ktorých patria aj starí ľudia. Každý chce žiť čo najdlhšie, ale starý nechce byť nikto. Lenže inak to nejde. Niektorí majú šťastie a starobu prežívajú v kruhu svojich blízkych, v rodinách. Iní zase z rôznych dôvodov ostávajú sami, alebo v lepšom prípade je o nich postarané v zariadeniach, ktoré voláme domovy dôchodcov. Aby sa domov

dôchodcov stal skutočným domovom, na to treba niekedy málo. Aj v skromných podmienkach mnohokrát stačí úsmev, pohľad, vládňosť, láskavosť, empatia, súcit, porozumenie aj trpezlivosť. V obecných novinách vám každoročne prinášame krátke správy zo života v našom domove. Ale väčšina z nás tam nikdy zrejme nebola. Nikdy nevidela, nepočula a nezažila atmosféru tohto zariadenia. Aký je teda život ľudí v domove? Život klientov, ale aj zamestnancov. Navštívili sme ich a oni rozprávali. Prečo teraz? Život ukázal, kam treba nasmerovať svoje kroky, čo je dôležité.

Od 1. júna 2020 sa riaditeľkou Domova dôchodcov (DD) Poproč stala **Mgr. Katarína Harčariková (KH)**.

Prinášame vám stručný prierez jej doterajšou profesijnou kariérou.

V septembri 2010 nastúpila do Detškého domova Štós, kde pracovala na pozícii pomocná vychovávateľka. V tom čase už dialkovo študovala na Katolíckej univerzite v Ružomberku na Teologickej fakulte v Košiciach odbor sociálna práca, ktorý v roku 2013 ukončila štátnou skúškou. Po ukončení tohto štúdia v domove nastúpila na pozíciu sociálnej pracovníčky, ktorú vykonávala až do menovania za riaditeľku DD v Poproči. Pred reportážou z domova nám poskytla rozhovor, z ktorého vyberáme. (Údaje a dáta sú zo dňa návštevy v DD v júni, takže sa môžu líšiť od aktuálneho stavu.)

DŠ: Koľko obyvateľov má DD aktuálne?

KH: V domove aktuálne žije 20 klientov, takže máme plný stav, z toho sú 3 muži a 17 žien. Najstaršia obyvateľka má 92 rokov a najmladšia má 68.

DŠ: Máme klientov iba z Poproča, alebo aj iných obcí?

KH: Klienti pochádzajú nielen z Poproča, ale aj z Lucia Bane, Zlatej Idky, Rudníka, Nováčan, Moldavy nad Bodvou, Janíka a Košíc.

DŠ: Mnohí obyvatelia si vyžadujú zvýšenú opateru a všetci 24-hodinovú službu.

Takže kto tvorí personál a o čo všetko sa stará?

KH: Stará sa o nich 15-členný kmeňový personál, a to takto: 1 sociálna pracovníčka, 1 hlavná sestra na dohodu, 1 zdravotná sestra a 4 opatrovateľky, 2 hlavné kuchárky a 2 pomocné kuchárky, 1 upratovačka, 1 údržbár a počas korony bola zavedená nová funkcia - referentka stravovacej prevádzky. Kmeňovým zamestnancom pri starostlivosti o klientov pomáhajú aj 3 projektové zamestnankyne, ktoré u nás pracujú cez projekty z úradu práce. 2 z nich pomáhajú opatrovateľkám a 1 v kuchyni.

DŠ: Aký je poplatok za pobyt v domove?

KH: Poplatok v domove závisí od stupňa odkázanosti obyvateľa. Priemerne sa v našom zariadení platí 450 €.

DŠ: S akým predsavzatím, očakávaním si nastupovala do tejto funkcie a nakoľko sa zatiaľ naplnili?

KH: Moje očakávania boli čisto realistické, a to v čo najkratšom časovom období sa zorientovať v novom prostredí vo všetkých smeroch. Ubehla veľmi krátka doba na to, aby som mohla bilancovať. Teraz prechádzam obdobím, kedy nadväzujem vzťahy so zamestnancami, klientmi, rodinnými príslušníkmi a obchodnými partnermi. Som ešte len v období nasávania informácií a spoznávania nového prostredia. Popritom sa už snažím zafinancovať si určité priority.

DŠ: Čo by si tu chcela počas svojho vedenia zmeniť a prečo?

KH: Prepojiť domov viac so životom v obci. Pritiahnuť tu každú organizáciu, ktorá existuje v obci, lebo mi pripadá, že obyvatelia tu sú takí izolovaní od všetkého diania. Pritom sú umiestnení v centre, viacerí z nich ani nevychádzajú za brány areálu. Doterajšia spolupráca bola napr. dobrá so ZŠ a MŠ. Klienti sa tešia každej návšteve a tej detskej obzvlášť. Viacerí obyvatelia domova pritom chcú vedieť, čo sa deje, ako ide život vonku za bránou domova. Inšpirovali sa napr. záhonmi, záhradkou v materskej škole a chceli by také mať aj tu. Chceli by mať taký akčnejší život. A počas korony to pociťovali ešte viac, keďže boli odtrhnutí aj od svojich najbližších.

DŠ: Zmenilo sa niečo po reorganizácii v domove?

Od nástupu sociálnej pracovníčky po skončení PN sa realizujú s klientmi pravidelné terapie a aktivity, do ktorých sa veľmi radi zapájajú. To je taká prvá výrazná zmena, keďže pred PN vykonávala kumulovanú funkciu spojenú s vedením stravovacej prevádzky.

Teraz sa venuje naplno klientom a každý deň pre nich vymýšľa niečo nové, keď ich niečo zaujme, tak sa tomu venujú aj častejšie. To je zmena, ktorú začal realizovať môj predchodca, tým že vytvoril nové pracovné miesto na polovičný úväzok - referentky stravovacej prevádzky. Ovocie tejto zmeny je citeľné na oboch stranách aj v kuchyni, aj na sociálnom úseku.

DŠ: Každá zmena so sebou prináša nové nápady. Niektoré stoja nemalo peňazí, ale mnohé sa dá realizovať aj bez nich, že človek iba chce. Chystáte nejaké?

KH: Veľké zmeny nás čakajú v rámci zavádzania štandardov kvality do praxe. Štandardy sa týkajú štyroch oblastí - dodržiavanie základných ľudských práv a slobôd, procedurálne podmienky, personálne podmienky, prevádzkové podmienky. Majú byť nástrojom na hodnotenie kvality poskytovaných sociálnych služieb a spôsobom, ako ich postupne zlepšovať. Klienti - prijímateľa sociálnych služieb, budú participovať na určovaní podmienok, v ktorých žijú, môžu byť nápomocní pri smerovaní organizácie a podieľať sa na vytváraní celkovej atmosféry zariadenia.

V rámci toho som už zaviedla „komunitu“ - stretnutia klientov so mnou a sociálnou pracovníčkou, kde majú klienti možnosť vyjadriť svoje požiadavky, názory a podnety. Smerom k zamestnancom som začala Etickým kódexom zamestnancov, s ktorým boli zamestnanci oboznámení na prvej porade. Dohodli sme si pravidelné porady všetkých zamestnancov, (toto tu nebolo zaužívané a táto požiadavka odznela aj od samotných opatrovateľiek), na ktorých by sme si odovzdávali vzájomne informácie, aby sme vedeli rýchlo a pružne reagovať, a tak zabezpečovať čo najlepšiu starostlivosť klientom. Je tu zopár vecí, ktoré potrebujeme dotiahnuť, aby sa už viac nenabaľovali, ale pevne verím, že spoločnými silami to zvládneme. Dôležité je, že nie som na to sama, je tu kolektív ľudí, ktorý tvorí pevné základy a na nich sa dá stavať.

Ďalším dôležitým článkom domova je ekonomické oddelenie, kde je na pozícii ekonómky Ing. Miriam Michalková (MM).

návštevy, ale len do vonkajších priestorov. Pomerne dlho boli klienti odtrnutí od svojich príbuzných a na niektorých to dosť doľahlo.

DŠ: Zmenil sa počas koronakrízy nejako režim v domove?

MM: Všade sa zaviedli prísne opatrenia. Zvýšená hygiena, dezinfekcia, nosenie rúšok – klienti nemuseli v interiéri rúška nosiť. V jedálni sa zmenilo usporiadanie, niektorí jedli vo svojej izbe. Nekonal sa žiadne lekárske vyšetrenia. Ak sa niečo dialo, lekár mal obavu sem prísť, tak sme to riešili väčšinou cez telefón.

DŠ: Stalo sa, že niekto počas korony zomrel?

MM: Áno, mali sme aj úmrtie. Jedna obyvateľka nám zomrela a jeden klient v nemocnici. Bolo to však z iných dôvodov, nie dôsledkom koronavírusu COVID -19.

DŠ: V médiách sme zaregistrovali rôzne udalosti v domovoch sociálnych služieb. Lahké to nemali ani zamestnanci. Ako to bolo u nás, ako ste to prežívali vy, personál?

MM: Spočiatku asi dva týždne sme pociťovali strach a obavy. Ale potom sa to uvoľnilo. Snažili sme sa to celé brať s humorom. A zároveň sme zapájali klientov do rôznych činností, aby nemysleli na to, čo sa deje.

DŠ: Čo sa zmenilo po uvoľnení opatrení? Vrátil sa život do starých kolejí?

MM: Čiastočne. Ale musím povedať, že nás to nezasiahlo okrem obmedzení návštev príbuzných. Urobili sme aj ústretový krok smerom von, k stravníkom. Chodili sme k ľuďom, aby mohli za stravu zaplatiť a nemuseli prichádzať do domova. Tým sme chceli eliminovať prípadné ohrozenie na oboch stranách.

DŠ: Od 1. júna máte novú riaditeľku. Zaznamenali ste nejakú zmenu?

MM: Do 3. júna. Odvtedy môžu chodiť

MM: My svoju prácu robíme naďalej. Zariadenie fungovalo predtým, funguje aj teraz.

AR (Mgr. Aneta Radáčiová)

Sme radi, že je tu niekto natrvalo a je iba náš. To je veľká zmena oproti predchádzajúcemu obdobiu. (Poznámka redakcie: Od 1. 6. 2019 do 31. 5. 2020 zariadenie viedol popri svojej pozícii riaditeľa Domova sv. Anny JUDr. Michal Rusnák)

MM: Chýbal tu jeden pevný bod, ktorý by tu bol celý čas a všetko riešil. Stalo sa, že sme niekedy nevedeli, kto má čo riešiť a ako.

AR: Dalo sa fungovať aj tak, v provizóriu, ale bolo to naozaj len provizórium.

DŠ: Aké máte plány do budúcnosti v zariadení?

AR: Určite viac aktivít pre klientov. Ak to rozpočet obce dovoľí, tak určite rekonštrukcia zariadenia.

DŠ: Čo vám tu chýba, čo by bolo najväčším prínosom, keby to tu bolo?

MM: Tu je málo priestoru všade. Štandard je tu nízky na dnešné pomery. Napr. sociálne zariadenia sú len na chodbe. Niekedy je problém aj s umiestnením klientov na izbách, stane sa, že sa stretnú dvaja v jednej izbe, ktorí spolu nevychádzajú a presun nie je jednoduchý, lebo dá do pohybu viacero ľudí. Na

druhej strane je dobre, že sme také malé zariadenie, lebo je to typ rodinného zariadenia.

AR: Všetci sme na jednej chodbe - klienti i personál. Pracujeme a máme otvorené dvere, všetko sa týka každého z nás. Kontakt s obyvateľmi je neustály.

DŠ: Dajte priestor snom. Čo by ste vysnívali pre toto zariadenie?

MM: Klienti by určite chceli kaplnku. A taktiež nejakú miestnosť, nazvime ju tvorivá dielňa, kde by mohli tráviť čas nielen pozeraním televízie ako je to teraz v obývačke. Určite by pomohla aj rehabilitačná miestnosť a k nej rehabilitačná sestra, ktorá by s klientmi cvičila.

AR: Vonku napr. vyvýšené záhony, vo vnútri snovú (snoezelen) miestnosť.

DŠ: Ako si predstavujete rekonštrukciu budovy?

MM: Ideálne by bolo rozšírenie do plochy, nie do výšky. Bolo by to jednoduchšie, príjemnejšie pre všetkých.

DŠ: Čo sa týka vybavenia zariadenia, máte všetko, čo potrebujete?

MM: Všade niečo chýba. Opatrebováva sa zariadenie, materiál v kuchyni aj z dôvodu zvýšenia počtu stravníkov. Máme 46 cudzích stravníkov. Zriadila sa konečne kancelária pre hlavnú zdravotnú sestru a referentku stravovacej prevádzky.

DŠ: Pani riaditeľka, aké zmeny v budove potrebujete riešiť nevyhnutne?

KH: Čo potrebujeme riešiť urgentne sú plechové skrinky pre personál, keďže tie, čo majú teraz v šatni, sú nevyhovujúce z pohľadu hygieny. Kontrola z hygieny nám vytkla 8 vecí, ktoré je potrebné urobiť, ale reálne sú iba tie skrinky. Všetky ostatné nedostatky si vyžadujú stavebné úpravy. V rámci tejto zmeny sme chceli upraviť aj priestor v šatni opatrovateliek, bolo by vhodné prestať stenu, aby sme získali viac priestoru. Oslovili sme architekta Ing. M. Šimko

vú, aby nám s tým pomohla. Tým, že sa zriadila izolačka, máme iba jedno zamestnanecké sociálne zariadenie. Takže treba riešiť aj tento problém v kontexte s miestnosťou pre upratovačku a sklad. A v každom takomto zariadení by mala byť samozrejmosťou recepcia. Riešim, kde a ako ju umiestniť. Ale obmedzujú nás vo všetkom financie. Čo budeme môcť, to urobíme. Postupne sa maľujú aj izby. Keďže bola zriadená nová kancelária, bolo potrebné tam natiiahnuť internet, sieťové rozvody a internet v rámci všetkých kancelárií.

1. marca nastúpila do zariadenia Mgr. Zuzana Tišťanová (ZT) ako referentka stravovacej jednotky.

Predtým tu bola kumulovaná funkcia - referentka stravovacej jednotky a sociálna pracovníčka. Najprv nastúpila na polovičný úväzok, aktuálne na 70 % úväzok.

DŠ: Vašu kuchyňu môžu využívať aj občania obce, ktorí nie sú klientmi zariadenia. Aký je poplatok za obedy pre nich?

ZT: 2,84 € za stravu pre ľudí zvonku. Pričom zatiaľ za rozvoz stravy neplatia, lebo obec zabezpečila sponzorský. Cez víkend pomáhali aj dobrovoľníci na svoje náklady svojím autom. Jednou z nich je aj naša pani riaditeľka. Počet stravníkov sa stále zvyšuje.

DŠ: Zrejme sa tu dobre varí. Čo najviac chutí?

ZT: Samozrejme, samé dobré jedlá. Snažím sa vymýšľať, ale zároveň variť aj jedlá, na ktoré boli ľudia v našej obci zvyknutí počas svojho predchádzajú-

ceho života. Najviac klientom chutia prívarky. Znova rozbiehame stravovaciu komisiu, ktorá berie do úvahy všetky pripomienky. Raz sme uvarili cibuľovú polievku a kapustu. A to nedopadlo veľmi dobre. Odvtedy to síce varíť budeme, ale určite nie spolu.

DŠ: V živote sú aj dni sviatočné, keď si všetci „prilepšime“ aj v strave. Ako to prebieha tu, ak sú sviatky, oslavy a podobne?

ZT: Päťkrát ročne je tu v strave tiež také „prilepšenie“. Zatiaľ som tu krátko, ale zastihli ma tu napr. veľkonočné sviatky, a tak aj menu bolo také, ako to obvykle vyzerá v domácnostiach. Štedré a tradičné. Napríklad aj na Deňmatiek sama starostka obce potešila sponzorským darčekom. Zažila som tu zatiaľ jednu oslavu 90. narodenín. Vtedy aj príbuzní, aj zariadenie pripravili slávnostné menu. Škoda, že obmedzenia v dôsledku korony nedovolili pripraviť program a väčší kontakt s ľuďmi, takže všetko za prísnych opatrení.

DŠ: Chýba vám niečo v kuchyni, v jedálni?

ZT: Je toho dosť veľa, ale určite škrabka. Viete si predstaviť 77 obedov, dve kuchárky a ručné čistenie zeleniny? Večere sú stále teplé, suchá je iba v nedeľu. Ďalej chýbajú panvice, sitko na halušky, otvárač na konzervy...úplne bežné veci. Jedáleň je maličká, ale určite by potešili drobné dekorácie. Aj na steny chodby. Pani riaditeľka sľúbila, že to bude riešiť.

Po rozhovore s personálom sme navštívili niektorých klientov, ktorí mali chuť sa porozprávať a dali nám súhlas na

fotenie. Opýtali sme sa ich na to, ako sa tu cítia, čo sa im tu páči, resp. nepáči a po čom túžia. Prvá odvážna bola pani **Helena M. (HM)** z Lucia Bane.

DŠ: Ako sa vám tu žije?

HM: Som tu už sedem rokov a je tu dobre. Zo začiatku bolo veľmi zle, ale človek si zvykne. Musí si zvyknúť, keď nikoho doma nemá. Niekedy si poplaťem, ale musí byť dobre.

DŠ: Čo sa vám tu najviac páči?

HM: Krásne prostredie. Som spokojná, najeme sa, vyspíme sa, okúpeme sa. Žijeme v čistom. Dobré nám tu varia, mne najviac chutia halušky, ale naučila som sa jesť všetko.

DŠ: Bežný deň. Ako ho trávite?

HM: (smiech)...na posteli. Ale veľa som robila a ťažko. 37 rokov sme vyrábali garážové brány, ohradové rámy, brány do celého sveta. Pracovala som pri zväračovi, potom som brúsila, vyrábala rúrky. Počas celých 25 rokov som vtedy nebola chorá a teraz som na vozíku. Ale som šťastná.

DŠ: Potrebovali by ste svoj život tu niečím obohatiť?

HM: Niečo, pri čom by sa človek mohol zabaviť.

S rozhovorom súhlasila aj pani **Irena M. (IM)**. V domove je rok.

DŠ: Ako sa vám žilo počas korony?

IM: Ťažko. Ja som naučená chodiť domov cez víkend a 4 mesiace som nemohla. Boli sme tu zavretí, ale museli sme vydržať. Inak ja veľa čítam a tak trávim dni. Mňa všetko zaujíma.

DŠ: Zmenilo sa niečo v zariadení v súvislosti s korunou?

IM: Nemohli chodiť návštevy, zapisujú sa aj teraz a merala sa každému telesná teplota. Všade dezinfekčné prostriedky na umývanie rúk.

Z Janíka pri Moldave n/B je tu pani **Mária V. (MV)**. V zariadení je tri roky.

DŠ: Ako sa vám tu žije? Chýba vám tu niečo?

MV: Dobré sa tu cítim. Spočiatku bolo zle, ťažko, lebo neviem dobre po slovensky, ale mám tu kamarátky. Už som si zvykla. Chcela by som, aby mi vymaľovali izbu. (Poznámka: od rozhovoru už zrealizované.). Vyslovene mi chýba rodina.

Pani **Helena Š. (HŠ)** mala chuť rozprávať. V domove je pol roka.

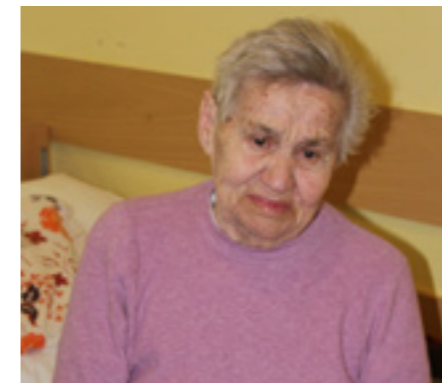
HŠ: Prišla som sem na chvíľku, dočasne, lebo som odovzdala dom pre dcéru, aby mohla urobiť rekonštrukciu. Ale už som si zvykla. Na svojom dome som ťažko pracovala, sami sme robili nepálené tehly-vaľky. Vydala som sa za chudobného, ale dobrého kolonistu. Pracoval ako banský technik a bol aj poľovník. Necítim sa tu dobre.

DŠ: Máte novú pani riaditeľku. Čo na ňu hovoríte?

HŠ: Je milá, dobrá, sympatická, rozpráva sa s nami. A pekne sa rozpráva aj so zamestnancami. Aj predošlý riaditeľ bol dobrý. (Poznámka: Ostatní zúčastnení súhlasne prikyvovali.)

IM: Aj sestričky sa pekne správajú. Najmä pochvalu si zaslúžia za to, lebo sa starajú o ležiacich. Majú to ťažké. Hoci kto by nerobil takúto prácu.

Pani **Lucia H. (LH)** sa tiež podelila so svojimi pocitmi.

DŠ: Ako sa tu cítite?

LH: Dobré. Bývanie je dobré, chutí mi väčšinou všetko, ja si nevyberám. Aj môj syn si odtiaľ nosí obedy a veľmi si ich pochvaluje. Nechýba mi tu nič, ale niekedy mám túžbu ísť domov. Len tak,

na dva-tri dni. Pozrieť, čo sa tam deje, čo sa tam urobilo. Odkedy som tu, ešte som doma nebola. Nezavolať ma nikto.

Pani **Anna M. (AM)** prišla zo Zlatej Idky. Je tu pol roka.

DŠ: Zvykli ste si už na pobyt v domove?

AM: Musíte si zvyknúť na všetko, ale je to ťažké. Vonku nechodím, ja len ležím. Poproč poznám, bývala som tu. Najviac mi chýba rodina.

Potešila by ma väčšia komunikácia s obyvateľmi domova, spolubývajúce málo rozprávajú. Ale zamestnanci sa správajú milo.

DŠ: Ďakujem, želim vám všetkým len príjemné chvíle v zariadení a nech sa splnia všetky túžby klientov i zamestnancov.

Jedno kurdske príslovie hovorí: **Uschnuté lístie nehyzdí krásne stromy.** Možno by sme mali na to pamätať.

#Zvládame to

Začiatok marca otočil životy ľudí, keď náš svet „pohltil“ rýchlo sa šíriaci koronavírus. Boli sme nútení zavrieť brány nášho zariadenia, zakázať návštevy a chrániť tak zdravie klientov. Aj v tejto mimoriadnej situácii sme sa snažili, aby klienti boli aktívni a psychicky v pohode. Každý deň sa individuálnou formou konali rôzne záujmové aktivity alebo prechádzky v areáli domova. Koncom mája sa v zariadení uskutočnilo testovanie klientov a zamestnancov na ochorenie Covid-19. So spokojnosťou môžeme konštatovať, že všetci testovaní mali negatívny výsledok. Veľkú pomocnú ruku v tomto ťažkom čase nám podala starostka obce, ktorá prostredníctvom Obecných služieb zabezpečila ochranné rúška pre klientov a zamestnancov. Touto cestou jej chceme srdečne poďakovať.

Veľký deň bol pre nás všetkých **11. máj 2020**, kedy sa pán **Imrich Horváth** dožil nádherných **100 rokov**. V histórii nášho zariadenia ide o prvého klienta takéhoto krásneho životného jubilea. Keďže v tomto čase nebolo možné zrealizovať veľkú oslavu, tak gratulácia prebehla podľa všetkých aktuálnych opatrení RÚVZ a hlavného hygienika SR. Zablahoželat' prišli aj príbuzní oslávenca. Aj keď to prebiehalo len na bráne zariadenia

Stavanie mája

Oslava 100. narodenín

a s rúškami na tvári, bolo to veľmi dojímavé a krásne. Ešte dodatočne nášmu oslávencovi želáme veľa zdravia, šťastia, lásky, Božieho požehnania, veľa síl a chuti do života.

MR, riaditeľ Dsv.A

Závisí od dobrej vôle jednotlivcov

Prišla pandémia a my si uvedomujeme, čo je to rodina, domov, láska a obetavosť. Že človek nesmie myslieť iba na seba, ale je potrebné pomôcť a zaujímať sa aj o iných. Aj v našej organizácii sa život za pár dní zmenil. Veci, ktoré sme brali ako samozrejmosť, už samozrejme nie sú. Zrušili sa oslavy Svetového dňa Červeného kríža (ČK), ktorý pripadol na 8. mája, prišli sme o súťaž mladých zdravotníkov. Zrazu sa zistilo, že dobrovoľníci ČK sú veľmi dôležití. Potrebovali sme ich pomoc pri distribúcii rúšok, pomoci starším ľuďom i tým, ktorí ostali v karanténe, zabezpečovali im rozvoz obedov, nákup potravín, liekov.

podstupujú život zachraňujúce operácie po úrazoch, haváriách, ale aj ľudia, ktorí potrebujú prípravky, ktoré sa z krvi vyrábajú. Po uvoľnení karantény sa znova začali vykonávať aj mobilné odbery. Zdravie a život vážne zranených či chorých ľudí doslova závisí od dobrej vôle jednotlivcov ochotných pravidelne darovať krv. Nie je to samozrejmosť, aj keď to možno často tak vnímame, preto chcem z celého srdca poďakovať všetkým, ktorí 26. júna 2020 prišli do nášho kultúrneho domu túto vzácnu tekutinu darovať. Milým prekvapením pre každého darcu bolo aj poďakovanie od pani starostky v podobe knihy s názvom *Abov z neba*. Veľkým vyjadrením vďaka darcom krvi je Svetový deň darcov krvi, ktorý od roku 2004 pripadá na 14. júna. Pri tejto príležitosti sa v Dóme sv. Alžbety v Košiciach slávila sv. omša za darcov krvi. V Poproči sme ďakovali sv. omšou v nedeľu 28. júna 2020.

MB, foto: MP

V prvých dňoch pandémie, keď sme si nevedeli predstaviť, čo nás čaká, ako sa bude situácia vyvíjať, enormne poklesol počet darcov krvi. Po vysvetlení sa situácia upokojila a darcovia pochopili, že ich krv potrebujú ľudia, ktorí

Ako sme bojovali s koronavírusom

Celá republika a takisto aj my v našej organizácii SZZP v Poproči sme pociťovali, ako veľmi nám narušil kolobeh nášho života v rodinách a spoločnosti. Myslíme ale, že väčšina členov, či už mladších, alebo starších, dôchodcov, manželských párov a samostatne žijúcich, opatrenia, ktoré nariadila komisia špecialistov na Slovensku (nosenie rúšok, odstupy medzi osobami, vymedzené hodiny nakupovania) privítali, hoci určite sa našli aj nespokojenci. Horšie to bolo pre tých, čo radi nakupujú a veľa cestujú. Pre svoju ochranu a ochranu iných sme sa tomu prispôbili a nariadenia dodržiavali. Tieto opatrenia sa dotkli aj zákazu konania kultúrnych a spoločenských podujatí, zájazdov, návštev sv. omší a viacerých aspektov života, ktoré sme si až teraz uvedomili. Obmedzili sa návštevy lekára, lieky sa dali predpísať telefonicky a veľa ďalších vecí zrazu fungovalo inak, ako sme boli zvyknutí. Pre nás členov výboru SZZP bolo mínusom, že sa nám narušili a nepodarili zorga-

nizovať pripravené akcie pre našich členov, ktoré sa pokúsime v priebehu leta a jesene uskutočniť. Či v plnom rozsahu, alebo nie, ukáže čas. Veríme, že napriek týmto prekážkam v rodinách vládol pokoj a pohoda, ktoré utužili vzťahy. Sme veľmi radi, že v našej obci a v našej organizácii sa nevyskytol žiadny prípad nákazy. Vďaka Bohu. Hlavne my starší, dôchodcovia, najohrozenejšia a najviac náchylná skupina obyvateľstva, sme disciplinovane dodržiavali predpísané nariadenia. Nesmieme však zabúdať na tých, ktorí nám zabezpečovali všetko ostatné a potrebné k životu. Neraz boli ohrozenejší viac ako my. V každej rodine sa našiel niekto, kto aj napriek ohrozeniu seba samého neodmietol podať pomocnú ruku. Za to im patrí naša veľká vďaka. Hovorí sa, že všetko zlé je na niečo dobré. Možno nám doba, ktorú sme dosiaľ nezažili, pomohla prebudiť pocit ohľaduplnosti a prinesie do nášho života niečo dobré. Záleží to len a len na nás.

Výbor SZZP

Vraj to najhoršie máme za sebou

Celosvetová pandémia koronavírus COVID 19 poznačila životy nás všetkých. Akoby sa bol zastavil život na našej planéte. Jeden malilinký vírus spôsobil to, že ľudia začali prehodnocovať svoje priority, svoje postoje, názory i to, čo je v živote každého človeka najdôležitejšie – zdravie, rodina, spolupatričnosť, vzťahy i láska.

Miestny odbor Matice slovenskej v Poproči (MOMS) si na začiatku roka plánoval niekoľko akcií i projektov. Uskutočnenie **25. ročníka Matičného plesu** sa nám, našťastie, ešte podarilo zorganizovať. O pár dní, keď sa v kalendári objavil MAREC – mesiac knihy, sme mali dohodnuté s O. Bradom, knihovníkom Obcej knižnice a zároveň členom výboru MOMS, stretnutia v knižnici s našimi najmenšími ratolesťami pri čítaní rozprávok. Ale to už začala „panovať korona“ a školy boli pozatvárané. V tom čase prišiel O. Brada s myšlienkou, že keď sa už nemôžeme stretávať s malými čitateľmi osobne, tak im to nahradí-

me čítaním rozprávok z domáceho prostredia cez videá na sociálnej sieti. Zapojilo sa viacero babičiek, dokonca i jedna mamička a výborná myšlienka sa stala skutočnosťou. Podľa ohlasov na sociálnej sieti sa to páčilo nielen deťom, ale i dospelým. Takto sme sa snažili spríjemniť nútené sedenie doma predovšetkým tým najmenším.

V máji tak odpadol i projekt obcej knižnice „Čitateľský maratón“ medzi žiakmi ZŠ, do ktorého sa zapájala i predsedníčka MOMS.

21. marec je UNESCOm vyhlásený za Svetový deň poézie. Mali sme opäť naplánované posedenie v provizórnej „literárnej kaviarničke“ v kultúrnom dome, kde by sme si boli pri dúškoch nášho každodenného životabudiča vypočuli básne i úryvky z kníh slovenských autorov a zároveň posedeli s priateľmi, ktorí majú k poézii blízko.

V máji sme chceli na hodnotiacej členskej schôdzi bilancovať, čo sme

v MOMS za predchádzajúci rok urobili, zrealizovali, do akých projektov sme sa zapojili. Zatiaľ sa nám ani to nepodarilo uskutočniť. Podľa celospoločenskej situácie uvidíme, či nám korona dovolí stretnúť sa na jeseň.

Chcem sa však touto cestou poďakovať našim členkám, podpredsedníčke Janke Juríkovej a jej mame Ivete Fečuovej, že v čase núdzového stavu sa zapojili do dobrovoľnej pomoci pri rozvoze stravy, liekov a iných potrieb pre dôchodcov v našej dedine, ktorú organizovala Obec Poproč.

Vraj to najhoršie už máme za sebou. Život v obci i na celom Slovensku sa normalizuje, pomaly sa naspäť dostáva do starých koľají.

Dúfajme, že i kultúrny život sa vráti späť a že pomaly začneme organizovať a riadiť svoju prácu tak, ako sme si to plánovali.

KK, MOMS

S kamarátmi je to iné

Ak hovoríme o období marec až jún, čo sa týka spoločensko-kultúrnych podujatí v obci Poproč, hovoríme tradične o akciách v knižnici, keďže marec je mesiac knihy, o recitátorských súťažiach a predstaveniach, o veľkonočných tvorivých dielňach, o stavaní Mája v parku, o predstavení na Deň matiek, o detských súťažiach na Deň detí. V roku 2020 sa žiadna z týchto tradičných akcií nekonala kvôli opatreniam na zamedzenie šírenia koronavírusu. Kvôli nevyhnutnej sociálnej izolácii.

Každé takéto podujatie znamená spoločenské a sociálne kontakty, prináša nové zážitky, veľa radosti aj lásky. Človek je tvor spoločenský, k svojmu psychickému zdraviu potrebuje žiť v spoločnosti, komunikovať, zabávať sa. Ešte o niečo viac to platí pre deti. Ich schopnosti sa rozvíjajú hrou. Jasné, že sa môžu hrať aj doma, s rodičmi, avšak s kamarátmi je to iné. Pandémia však v histórii ľudstva nie sú ničím novým. Kým na svete bude existovať život, budú existovať aj vírusy. A ľudstvo, ktoré už poväčšine zabudlo, ako je to bojovať v prírode, ktorej je súčasťou, o život, sa to v tomto období učí. Učí sa s tým žiť, prežiť inak. Každopádne si nemyslím, že je to nejaký trest ľudstvu za jeho zlobu, alebo že je to príučka, z ktorej sa má poučiť. Dovolím si citovať cvičiteľku Tai-chi v Poproči, Ing. B. Lubyovej, s kto-

rým sa plne stotožňujem: „Čítam veľa ezoterických, sentimentálnych myšlienok o tom, ako je dobré, že prišiel koronavírus a on nám pomohol pochopiť skutočnú hodnotu života ako je zdravie, láska, spolupatričnosť, ochrana života a klímy na planéte, atď... My, ktorí sme si tieto hodnoty uvedomovali už pred prepuknutím koronavírusu, toto ponaučenie nepotrebujeme, vieme to aj tak, bez znášania utrpenia. Tí, ktorí si to pred prepuknutím koronavírusu neuvedomovali, si to nebudú uvedomovať ani potom a budú hľadať cesty, ako využiť zmätok v spoločnosti vo svoj prospech. Dejiny sa opakujú a ľudia sa nemenia, iba kopírujú správanie predchádzajúcich generácií. Kto uznáva hodnoty solidarity, pomoci a lásky, nepotrebuje trpieť, aby k nim došiel. Kto ich neuznáva, môže trpieť, ale utrpenie ho k lepšiemu nezmení. Iba naša vôľa, nezávislá na priaznivých alebo nepriaznivých okolnostiach, môže zmeniť naše životné priority a postoje.“ Verme, že nájdeme spôsob, ako sa stretávať, ako byť dobrými, pozitívnymi, ako pestovať medziludské vzťahy či už pandémia bude alebo nie.

MP

Myšlienka sa krásne rozvinula

Všetci veľmi dobre poznáme ten pocit. Chceme vymyslieť niečo pekné a urobiť radosť ostatným, no aj napriek enormnej snahe sa to nedarí. Niekedy však myšlienka príde sama od seba. Nastal jej čas. Pridala sa partia úžasných dám, ktoré boli ochotné prerozprávať známe aj skoro zabudnuté rozprávky našim deťom a nielen im v čase, kedy panoval všade navôkol strach a neistota. Okorenili svoje rozprávanie šarmom, poéziou, spevom a podarilo sa niečo, čoho svedkami možno už nikdy viacej nebudeme, čo sa nezažíva každý deň. Vyše mesiaca večer čo večer prinášali prostredníctvom facebooku radosť do našich domovov. Odmenou boli krásne a srdečné reakcie poslucháčov, ktorí ich počúvali a sledovali nielen doma, ale aj ďaleko za našimi hranicami. Nestačia slová, aby som mohol dostatočne vyjadriť vďaka, ktorú mám vo svojom srdci. Myšlienka sa krásne rozvinula a mne neostáva nič iné len povedať - ďakujem a s veľkou úctou pred Vami sníмам klobúk.

OB

P.S. Páčili sa vám rozprávky? Máme v tom pokračovať? Pridáte sa k nám?

Podarilo sa to a v kratšom čase

Milí čitatelia a priatelia našej materskej školy! Za nami je náročné obdobie, korony“, ktoré ovplyvnilo nielen aktivity v našej materskej škole, ale pravdepodobne sa toto špecifické obdobie dotklo určitým spôsobom každého z nás. Už netrežlivo sme čakali na uvoľnenie opatrení, aby sme mohli aspoň čiastočne a krok za krokom realizovať úpravy areálu podľa naplánovaných aktivít Zelenej školy. Medzi hlavné výzvy patrilo: pripraviť vyvýšené záhony, jahodovisko, kompostovisko., doplniť bylinky a kvety do kvetináčov a skalky., vysadiť ovocné kríky a stromček., zhotoviť drevený vláčik na uvítanie návštevníkov materskej školy. Toto všetko sa malo realizovať postupne v priebehu marca, apríla a mája. Žiaľ, nebolo to možné. Čas sme preto využili na komunikáciu a zbieranie návrhov. Hneď, ako to bolo možné, sa v škôlke stretol šikovný tím Kolégia Zelenej školy a vďaka ochote a sponzorom sa to podarilo pripraviť za dva a pol týždňa. Niektoré environmentálne úlohy sme nechali aj pre deti. Aj ony a ich detské aktivity sú súčasťou Environmentálneho akčného plánu. Týmito činnosťami vedíme deti k ochrane

životného prostredia a rozvíjaniu pozitívnych vzťahov k prírode. Ďakujeme všetkým, ktorí akokoľvek a čímkoľvek pomohli skrášliť náš areál. **KN**

Zmien bolo veľa

Mimoriadne prerušenie školského vyučovania v školskom roku 2019/2020 začalo v marci a trvalo do konca mája. Začiatok prerušenia vyučovania sme vnímali rovnako ako väčšina spoločnosti. Verili sme, že to bude krátkodobé a po týždni či dvoch sa vrátíme späť. Zo školy sme odišli s týmto vedomím a väčšina kníh, zošitov a ostatných pomôcok ostala v triedach. **BM, riad. ZŠ s MŠ**

Zo dňa na deň sa museli žiaci, rodičia, učitelia vysporiadať so zásadnou zmenou, že sme všetci doma, ale nie sú prázdniny a učenie a vzdelávanie pokračuje ďalej aj keď v inej podobe. Rodičovská rola sa prelínala s učiteľskou, počítač, tablet a mobil boli novými pracovnými nástrojmi pre všetkých členov rodiny. Problémov bolo veľa, bolo potrebné riešiť veľa nových vecí. Pozitívom je, že sme to úspešne zvládli. Online vzdelávanie, online komunikácia, posielanie domácich úloh, riešenie ALF testov, stránka Edupage, MS Teams... Pri rozhovoroch častejšie zaznievali tieto slová, vyjadrovali, čím aktuálne žijeme, čo riešime, že sme vo svojich izbách, ale predsa len sme našli spôsob, ako to zvládnuť. Rúška sa stali súčasťou nášho imidžu a niekedy aj štýlového oblečenie. Viac si vážime, že môžeme byť spolu, viac si vážime, že môžeme byť spolu v škole. Po uvoľnení opatrení

od **1. júna** nastúpilo do školy v 1. až 5. ročníku viac ako **75 % žiakov** a **65 % detí v materskej škole**. Vyučovanie v triedach, stravovanie v školskej jedálni, pobyt v školskom klube prebiehali za iných, sprísnených podmienok. Ak to bolo možné, veľkú časť aktivít sme realizovali na školskom dvore. Ocenili sme výhodu vonkajšieho prostredia, veľké trávnaté plochy, kvitnúce záhony aj dve ihriská. Zmien bolo veľa a pre túto generáciu budú určite pamätným míľnikom. Bolo zrušené testovanie deviatakov, prijímačky na stredné školy, zápis detí do 1. ročníka a do materskej školy bol iba elektronicky. Záver školského roka bol bez tradičného spoločného stretnutia, na vysvedčeniach bolo menej známok. Deviatáci sa však so školou rozlúčili veľmi dôstojne. Slávnostná rozlúčka, spoločenské obliečenie, kvety, torta a aj nejaká slzička dali záverečnú bodku za deväťroč-

ným obdobím učenia a dospievania v našej škole.

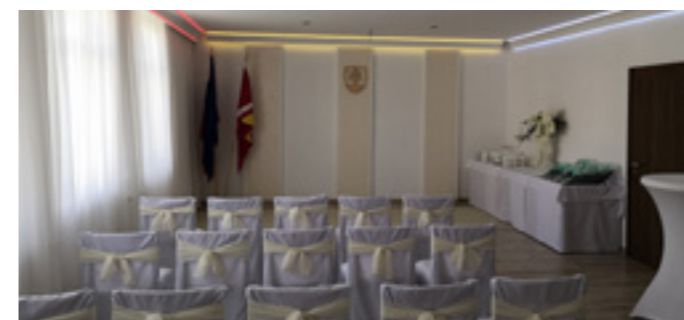
Ako nás to ovplyvnilo, ukáže čas a najbližšia budúcnosť. V každom prípade sa prejavila veľká súdržnosť, podpora a spolupráca, radosť z toho, že po mesiacoch môžeme byť spolu, že učenie v škole má inú, pridanú hodnotu ako učenie doma. Poďakovanie patrí všetkým učiteľom, ktorí hľadali cestu,

ako sa dá zvládnuť vyučovanie na diaľku. Poďakovanie patrí rodičom, ktorí túto náročnú situáciu ustáli a viedli deti k dennému učeniu a písaniu úloh. Poďakovanie patrí starostke za aktívnu podporu a pomoc pri riešení nových opatrení a zamestnancom obce, ktorí zabezpečili šitie rúšok a pomohli nám zvládnuť prvotné opatrenia v sprísnenom režime. Dôležité je, že sme to všetci spolu zatiaľ zvládli. V každom z nás však ostáva naďalej pocit rešpektu a opatrnosti.

Poďakovanie v posledný deň školského roku

Učitelia v našej ZŠ s MŠ to v tomto školskom roku nemali ľahké. Počas pandémie museli všetkých žiakov, nováčikov prváčikov aj končiacich deviatakov, naučiť predpísané učivo napriek tomu, že sa s nimi nespeli stretnúť, nespeli ich viesť, látku vysvetliť, osobne pochváliť alebo pokarhať, nespeli známkovať... To všetko len elektronicky, vo veľmi zmenenej forme, ktorá nebola ideálnou, ale v čase náhle pandémie jedinou možnosťou ako pokračovať vo výučbe. Učiteľky z materskej školy zase nemohli mať detičky „pod svojimi krídlami“, držať ich v zabehanom systéme, kresliť s nimi, spievať, hrať sa, učiť novým návykom a správaniu v detskom kolektíve.

Zo všetkých strán sa ozývali rodičia, ktorí v tom čase prebrali časť učiteľských povinností. Zistili, aké je nesmierne ťažké naučiť deti nové učebné látky, ako nájsť spôsob, aby po tolkom čase strávenom „učiteľovaním“ boli deti naučené a všetci zúčastnení psychicky v poriadku. Najneskôr teraz, počas pandémie, možno mnohí rodičia ocenili tvrdú prácu, ktorú učitelia odvádzajú. Učiteľom určite patrí vďaka za každý školský rok, ktorý úspešne, im zverené deti, ukončili. V tomto práve skončenom školskom roku 2019/2020 sa neuskutočnilo ani tradičné stretnutie pri príležitosti Dňa učiteľov v marci. Preto Obec Poproč na čele so starostkou zorganizovala

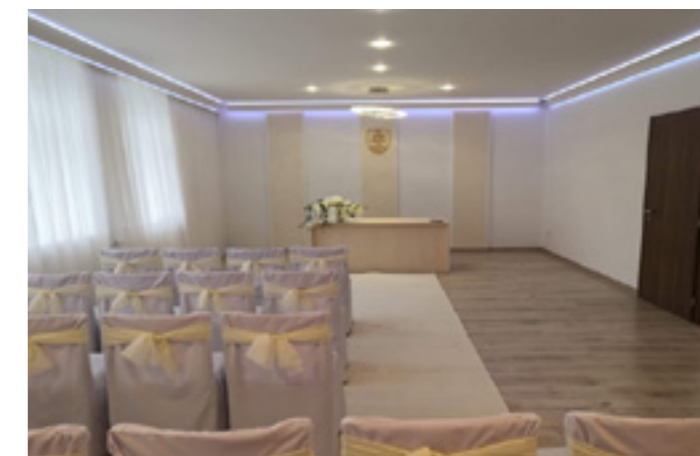
Leto v našom CVČ

Hoci v dôsledku korony bolo od marca naše CVČ pri ZŠ s MŠ v Popročí zavreté, tesne pred prepuknutím počas jarných prázdnin sme stihli ešte absolvovať výlet do Drienoveckých kúpeľov. Deťom počas jarného obdobia najviac chýbali kamaráti, spoločné zážitky, dobrodružstvá. Preto sme sa rozhodli pre záujemcov pripraviť zmysluplný letný tábor s dennou dochádzkou, a to týždeň pred nástupom do školy v novom školskom roku. Bonusom pre prihlásených je anglický lektor, ktorý v podobe hier, zábavy, súťaží naučí deti komunikovať v angličtine. **DŠ**

Ilustračné foto: pexels.com

stretnutie s učiteľmi popročskej ZŠ s MŠ v posledný deň školského roka, aby tak vyjadrila vďaka za ich učiteľský prínos a za ich neľahkú snahu v tomto zložitom období. Zároveň poďakovala riaditeľke ZŠ s MŠ RNDr. B. Mihókovej za jej 15-ročné úspešné pôsobenie na tomto poste. **MP**

Obradná miestnosť – po rekonštrukcii sa z nej stala multifunkčná miestnosť, v ktorej sa uskutočnilo aj toto podujatie – poďakovanie.

Tipy na výlet od popročských turistov

Turistické miesta v okolí našej dediny dostali oficiálne značenia. Postarali sa o ne turisti z KST Poproč, aby bola cesta k nim o niečo jednoduchšia pre každého z nás. Jedným z miest je Žabia skala ukrytá v lesoch Volovských vrchov. Ide o mohutný skalný blok obklopený nalámanými balvanmi zo všetkých strán. Zo skaly nie sú v lete žiadne veľké výhľady do dolín, ale zato krásne pohľady do korún stromov, ktoré vyrastajú na jej úpätí. Rastú tu buky, duby, javory, gaštany. Môžete tam nájsť aj malú jaskynku a nad ňou horolezecké oko, aby sa dalo do nej na lane spustiť. A ako sa k Žabej skale dostať? Na Podkove pribudla na turistickom smerovníku tabuľka s vyznačeným smerom. Dvadsať minút a ste na správnom mieste.

Turistické značenie dostala aj Kobylia hora, ľudovo známy „Kobulák“, na ktorú sa vraciame pravidelne počas silvestrovského výstupu. Vrchol je samozrejme prístupný celý rok, a to z rôznych smerov. Vybrať sa môžete pešo alebo na bicykli, od kostola sv. Anny, cez Oľšavu a banícku kaplnku alebo priamo hore z Vlčej doliny. Prajeme vám pekné turistické chvíle v našom okolí.

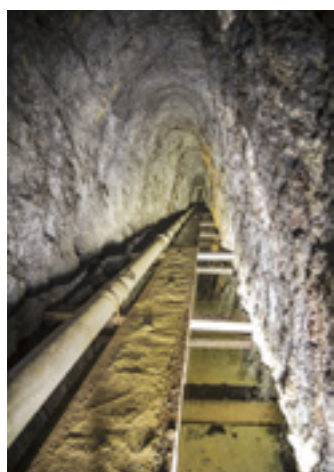
PR, Foto: ŠR

Na Zlatom stole vraj obedoval kráľ Matej Korvín

Prvýkrát po uvoľnení opatrení spôsobených pandemiou sme sa zišli na spoločnej turistickej akcii. Už v piatok podvečer po ubytovaní na chate Bystrý potok sme si prešli nevídané banské dielo, Tereziánsku štôľňu, známu aj pod názvom Tunel Márie Terézie v obci Smolník. Raziť sa začal súčasne z oboch strán kopca. Po 26 rokoch razenia sa v roku 1794 baníci stretli. V mieste ich stretu má štôľňa výšku 6 metrov. Spád vody v štôľni je prirodzený, keďže jej ústie na strane Smolníka je o 15 metrov nižšie ako ústie v doline Bystrého potoka. V súčasnosti časť vody preteká po dne, časť potrubím, ktoré slúži ako zdroj vody pre obec. Štôľňa je domovom vzácnych druhov netopierov i salamandry škvornitej.

V sobotu nás čakal najvyšší vrch Volovských vrchov – Zlatý stôl (1322 m n. m.). Stará povestí vraví, že na jeho vrchole obedoval pred mnohými rokmi sám kráľ Matej Korvín. Podľa zlatého stola, ktorý si tu nechal prestrieť, získal vrch svoje pomenovanie. My sme na vrchole namiesto stola našli železobetónový pilier z prvej republiky postavený ako bod trigonometrickej siete a krásne porasty starého majestátného lesa. Výhľady z vrchu boli obmedzené, no krásne lesné prostredie tento nedostatok bohato vykompenzovalo. Kráľ Matej nás k stolu nepozval, tak sme si sadli bokom a najedli a občerstvili sa zo svojich zásob. Čas sa nám krátil, a tak sme si vychutnali posledné výhľady a bol čas vrátiť sa späť. ŠR

Naozaj sa snažíme o dokonalosť?

„Boh odpustí vždy, človek niekedy, príroda nikdy.“ (pápež František) (zdroj: internet)

Pre prírodu a životné prostredie znamenajú aj malé kroky každého z nás veľa. Popročania, prečo sme však zašli tak ďaleko, že sa o odpadky iných musíme starať dobrovoľne, pre lásku k prírode? Okolie Poproča, východ a celé Slovensko je nádherné aj vďaka svojej prírode a veríme, že väčšina z nás si praje, aby to tak zostalo. Často sme kritickí voči tomu, ako to vyzerá u nás doma a u našich susedov, snažíme sa o dokonalosť, no už nás nezaujímá, ako to vyzerá „za plotom“. Je to však rovnako dôležité, našim správaním totiž dávame príklad aj našim deťom, blízkym či širšiemu okoliu. Fotografie sú z okolia Poproča.

Tieto jarné zábery vyvolali vo mne rozčúlenie nad ľudskou „vynaliezavosťou“. Nerozumiem, ako uvažuje človek, ktorému je ľahšie vyviezť odpad do prírody a nie do kontajnera či na zberný dvor. Fotky s už s pozbieraným odpadom patria pani Anke zo Slnecnej ulice, ktorá dobrovoľne zbiera odpad za dedinou. Nikto z nás nemá práva znehodnocovať prírodné bohatstvo.

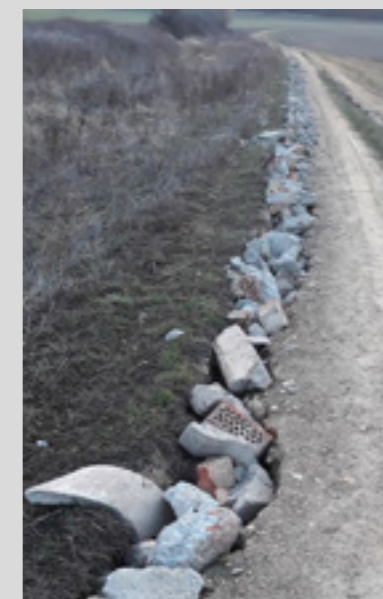
Správajme sa, prosím, zodpovedne a nebudme ľahostajní. Rešpektujme, že okolitá príroda, lesy a poľné cestičky sú tu pre všetkých. Že sú aj pre voľne žijúce zvieratá, ktorým znečisťujeme ich prirodzený domov. Začalo sa leto, viacerí z nás sa tešia z voľných chvíľ strávených v prírode, na čerstvom vzduchu, mimo ruchu dedín a miest. Vážme si, čo máme a dodržiavajme základné nastavenia fungovania vyspelej spoločnosti aj platné právne predpisy. MR

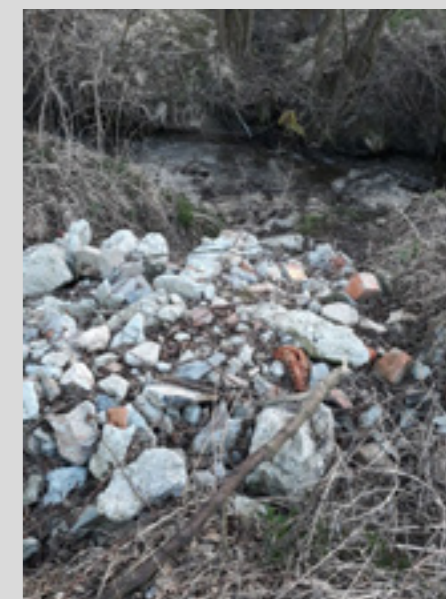
Chodník na Rífus

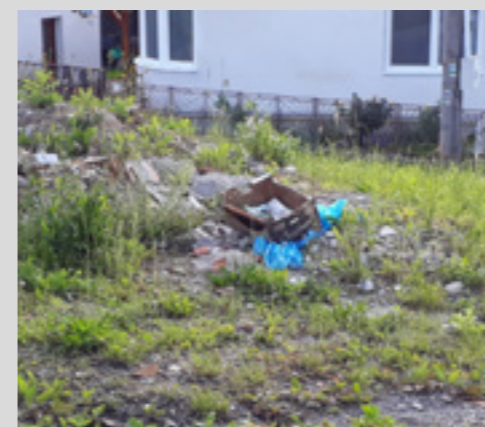
Oľšavská cesta

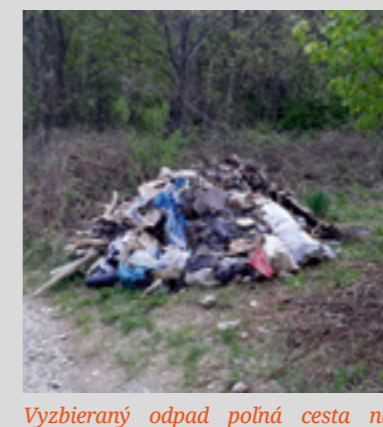
Poľná cesta na Rudník

Potok Oľšava

Ulica Mieru

Vyzbieraný odpad poľná cesta na Petrášku

Vyzbieraný odpad poľná cesta na Rudník

Futbalisti boli na jar bez futbalu

Po zimnej prestávke sa všetci futbalisti i priaznivci futbalu tešili na začiatok jarnej časti súťažného ročníka 2019/2020. Po zimnej príprave, prípravných stretnutiach však súťažné stretnutia neprišli. Všetko to spôsobila choroba koronavírus COVID 19. Východoslovenský futbalový zväz na základe nariadenia vlády Slovenskej republiky okrem iného aj zákazu všetkých športových podujatí zrušil celú jarnú časť súťaže a minulý ročník celú súťaž anuloval vo všetkých kategóriách. **EH**

Čo to znamenalo pre našich futbalistov? Zo súťaže nikto nepostúpil, nik nevypadol. Nový ročník sa začína s účastníkmi ako pred rokom. Taktiež boli zakázané spoločné tréningy počas tejto prestávky. Povolené spoločné tréningy sa začali konať až začiatkom júna tohto roku. Východoslovenský futbalový zväz vo svojich úradných správach informoval o tom, že mužstvá sa do 15. júna 2020 mali možnosť prihlásiť do nastávajúceho ročníka 2020/2021. V súťaži účinkujúcich v minulom súťažnom ročníku. Naše mužstvo sa už prihlásilo do 5. ligy skupina Košicko-Gemerská, kde účinkovalo aj v minulom roku. Od júna sa pripravujú na nový súťažný ročník s pravidelnými tréningami a na rad prídu aj prípravné priateľské stretnutia v domácom prostredí, alebo vycestujú za svojimi súpermi. Ako sa pripravujú na

nový ročník súťaže, ukážu až majstrovské stretnutia. Počas tejto prestávky OFK pripraví pre našich hráčov tradičné futbalové turnaje. Pre žiakov Memoriál Jakubka Michalka. Pre mužov Memoriál Jána Žakarovského. Začiatok súťažného ročníka je naplánovaný na začiatok augusta 2020. Počas nútej prestávky sa výbor OFK staral, zveľadoval, skvalitňoval hraciu plochu. Intenzívne sa zavlažovalo, hnojilo, bol vykonaný postrek proti burine, dosievala sa tráva, valcovala a samozrejme kosila hracia plocha. Hracia plocha je vo veľmi dobrom stave. Teraz je už len na samotných aktéroch – hráčoch, ako sa pripravujú v tréningových a prípravných stretnutiach na majstrovské stretnutia. Či potešia svojimi výkonmi a výsledkami svojich fanúšikov a priateľov tohto športu v našej obci.

V platnosti zostali výsledky aj poradie v tabuľkách

Po vypuknutí pandémie boli všetky dlhodobé stolnotenisové súťaže prerušené štyri kolá pred skončením ročníka. „A“ družstvo v 3. lige po odohratí 17 kôl bolo na predposlednom 11. Mieste. „B“ družstvo na 7. mieste v 4. lige a „C“ družstvo na 6. mieste v 5. lige. Aj keď sa postupne pomaly uvoľňovali opatrenia a umožnilo sa trénovať na športoviskách či v halách, riadiace orgány sa rozhodli ukončiť súťaže, keďže telocvične, kde väčšina družstiev trénuje a hrá svoje zápasy, do tohto opatrenia nespádali a sú pre verejnosť stále zatvorené. Paradoxne nám tento stav nakoniec aj pomohol a „A“ družstvo sa nakoniec zachránilo v súťaži a má právo štartu aj v nasledujúcej sezóne. Tým, že sa súťaže nedohrali, v platnosti zostali výsledky aj poradie v tabuľkách po 17. kole a zo súťaží po rozhodnutí zväzu nakoniec vypadávajú len družstvá umiestnené na posledných miestach v tabuľke. Najviac pandémie korony narušila naše plány u mládeži, a to v čase, keď

tesne pred jej vypuknutím sme sa zúčastnili bodovacieho turnaja v kategórii najmladších žiakov v Humennom, kde naša hráčka **Miriam Gregová** slávila nečakaný úspech a po výbornom výkone sa umiestnila na 3. mieste. Ďalšia hráčka **Bianka Bacsová** skončila na 5. mieste.

Žiaľ, po tomto turnaji už boli ďalšie plánované akcie zrušené, a to posledné bodovacie turnaje aj majstrovstvá kraja vo všetkých vekových kategóriách, kde by sme neboli bez šancí na medailové umiestnenia. Aj keď sme

z toho boli smutní, nakoniec nás potešila správa zo SSTZ, kde zväz nakoniec rozhodol, že predsa len sa uskutočnia majstrovstvá Slovenska (MS) mládeže s tým, že ich presunuli na júl. Potešilo nás preto, že za celoročné výborné výsledky a umiestnenia v slovenských pohároch po dlhých rokoch dostali pozvánku na MS najmladších žiakov aj dve naše pretekárky B. Bacsová 16. v rebríčku a M. Gregová 19. v rebríčku. Veríme, že aj keď nemohli mať takú kvalitnú prípravu ani tréningové možnosti oproti hráčkam, ktoré už naplno trénujú v halách, zabojujú o popredné priečky, naberú skúsenosti, zažijú atmosféru majstrovstiev, ale hlavne, získajú dôležité body, ktoré sa im už započítajú do novej sezóny. Dúfame, že čím skôr sa skončí to opatrenie, a bude nám znova umožnené cez prázdniny využívať priestory telocvične, a tak sa kvalitne pripraviť na novú sezónu, ktorá môže byť z nášho pohľadu veľmi, naozaj veľmi zaujímavá. **MG**

Ako ďalej s futbalom

Už dlhšiu dobu trápi náš klub (ale aj väčšinu iných klubov) pokles záujmu o amatérsky futbal. Záujmu starších, ale aj mladších, fanúšikov i hráčov. Pandémia koronavírusu zasiahla všetkých, náš klub nevynímajúc. Financie sa vždy získavali ťažko, teraz to bude ešte náročnejšie. Hráčov ochotných nastúpiť v 5. lige za „pivo a párky“ je z roka na rok menej. V našom mužstve dospelých je takýchto hráčov našťastie ešte stále niekoľko, no väčšina vo veku 30 a viac rokov. Mužstvo nastupuje poväčšine v oklieštenej zostave na každý zápas, no vyčítať neúčast pre pracovné a rodinné dôvody nemožno!

Horšie je to aj s našou **mládežou!** Ich ochota trénovať a zúčastňovať sa aj zápasov A-mužstva nie je najlepšia. Časy, kedy sa mladí chlapci tešili pozvánke na tréning dospelých, sú dávno preč, možnosti donútiť chlapcov k účasti nie sú žiadne, nakoľko dnešné záujmy sú o niečom inom. Mobily, tablety a popíjanie aj v okolí samotného futbalového ihriska počas tréningov mužstva dospelých. Smutné! Našťastie aj teraz sa ešte nájde zopár pozitívnych výnimiek a šikovných chlapcov ochotných zabojuvať o svoje miesto v tíme. Aj vďaka nim nemusí byť budúcnosť popročského futbalu úplne čierna.

Rovnako aj v **najmladšej kategórii** nám chlapcov ubúda. Pred pandemiou naše žiacke mužstvo neodohralo snáď ani jeden zápas v zložení 11 hráčov. Podmienky pre tréningové jednotky všetkých našich mužstiev sú u nás na vynikajúcej úrovni (ihriská, pomôcky, šatne, sprchy, športové oblečenie), no chýba ochota. V mladších kategóriách aj ochota samotných rodičov podporiť svoje deti v športovej činnosti (opäť česť výnimkám).

Je pravdou, že výchova mladých hráčov je náročná a vyžaduje si skúsených trénerov, ktorí dokážu talenty podchytiť a viesť správnym smerom. Práve takéto osoby v našom klube chýbajú, nakoľko zaplatiť ich kvality nie je v našich silách. Podpora chýba aj v oblasti vedenia klubu. Papierovačky, zháňanie peňazí, komunikácia so zväzom a obcou, starostlivosť o areál a o všetky mužstvá, príprava na zápasy, domáce i vonkajšie, si vyžaduje množstvo času. Počet členov vo výbore je však nízky, napriek tomu ochota hrŕsky výboru pracovať je vynikajúca, a to aj na úkor vlastného voľného času a vlastnej rodiny. Zohnať ďalších ľudí pomôcť pri činnosti klubu je veľmi ťažké, **zadarmo** však takmer **nemožné**. Zväzová podpora je tiež veľmi žalostná. Výber poplatkov je veľký, úroveň rozhodcov slabá, dotácie sú smerované len „vyvoleným“ klubom. Z troch dotačných programov za posledné roky sme neuspeli ani

raz, lebo vraj **areál v Poproči je na dobrej úrovni a pomoc nepotrebujeme**.

Práve preto patrí obrovské **poďakovanie** všetkým ľuďom ochotným podporovať klub. Vedeniu klubu a hráčom ochotným reprezentovať naše farby hoci aj zadarmo, hoci aj s nie najlepšimi výsledkami, aké by naši fanúšikovia radi videli. Vychádza tu však otázka: **Ako ďalej s futbalom?** Práve túto otázku si položilo vedenie obce spolu s členmi výboru klubu a hráčmi na nedávnom stretnutí. Identifikovali sa najväčšie problémy, ktoré nás trápia. Prilákание mládeže, ich výchova a snaha viesť správnym športovým smerom, zlepšenie tréningových podmienok, vylepšenie futbalovej infraštruktúry, ktorá dokáže poslúžiť nielen futbalistom, ale aj širokému spektru obyvateľov obce. Určili sa možnosti riešenia týchto problémov vedením obce, vedením klubu a teraz už len ostáva vyhrnúť si rukávy a realizovať všetky plány.

Napriek pozitívnym výsledkom z rokovania a snahe riešiť jednotlivé problémy, zostáva ešte jedna veľká **prošba**. Prošba smerom k vám, fanúšikov futbalu, bývalým aktívnym futbalistom i všetkým obyvateľom obce alebo širšieho okolia. Prošba o pomoc pri príprave jednotlivých domácich zápasov, príprave ihriska, usporiadateľskej služby, výbere vstupného alebo kamerovania zápasov. Pomoc pri chode a činnosti klubu, bez ktorej nedokážeme zabezpečiť bežné fungovanie. Každá ruka je dobrá. Dokážme sa spojiť pre futbal tak, ako sme to v Poproči vždy dokázali, aby sme sa mohli tešiť každý víkend z predvedených výkonov v našom krásnom športovom areáli.

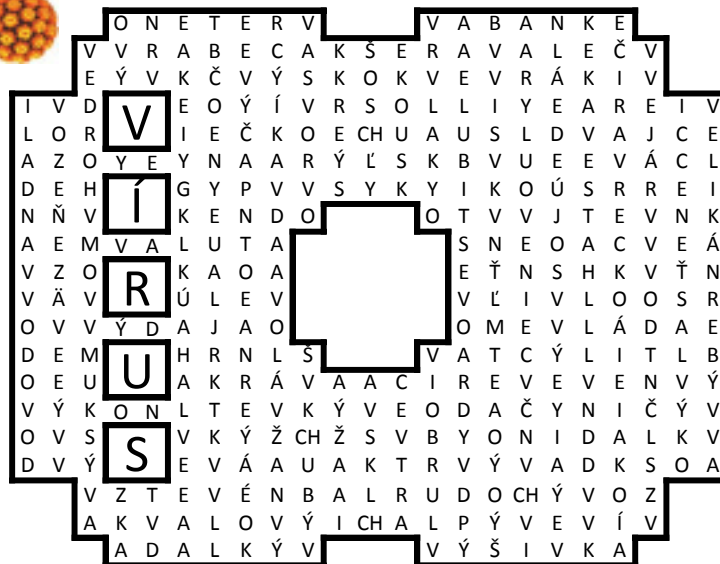
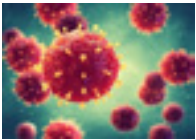
Rovnako tak smerujeme **prošbu aj k finančnej podpore nášho klubu**. V dnešnej dobe nie je ľahké získať financie na chod mužstiev a údržbu celého areálu. Pravidelne oslovujeme množstvo subjektov i jednotlivcov a budeme v tom pokračovať ešte usilovnejšie. Aj touto cestou veríme, že sa v našej veľkej obci dokážu nájsť ľudia ochotní podporiť klub finančne. Tak, aby mohli naše deti napredovať v športovom odvetví práve v domácom prostredí a aby im mohlo byť vzorom a inšpiráciou správne fungujúce mužstvo dospelých, pretože pre fungovanie celého klubu, musia fungovať všetky jeho zložky. **LK**

OSEMSMEROVKA

Vírus – väčšina ľudí si predstaví nejaký „bacil“ spôsobujúci chorobu. Ale čo to vírus v skutočnosti je?

Vírus je drobná častica tvorená iba bielkovinovým puzdrom, vnútri ktorého sa skrýva dedičná informácia vo forme DNA alebo RNA... Tajnička - 30 písmen... Vírusy sú omnoho menšie než baktérie. To znamená, že ich nie je vidieť v bežnom svetelnom mikroskope, iba v mikroskope elektrónovom. To komplikuje diagnostiku vírusových ochorení. Tá sa vykonáva väčšinou nepriamo, na základe príznakov choroby, prípadne preukázaním protilátok. Zvýšená hladina protilátok v organizme je dôkazom, že sa telo s vírusovou infekciou stretlo a začalo si proti nej vytvárať protilátky. Vírusy spôsobujú veľké množstvo významných infekčných ochorení. Medzi najvýznamnejšie vírusové ochorenia človeka patrí: chrípka, prechladnutie, nádcha, katar, zápal horných dýchacích ciest, osýpky, rubeola a mnoho ďalších. AT

VAČOK-
VAJCE-
VALACH.
VÁLOV-
VALUTA-
VANDALI-
VARAN-
VAREŠKA-
VARIČE-
VÁRKA-
VÁŽKA-
VÁŽEŇ-
VČELA-
VEČER-
VEDRO-
VEGETA-
VEJÁR-
VELIKÁN-
VELKOSŤ-
VELÚR-
VENIEC-
VERVA-

VESELIE-
VESLÁ-
VESTA-
VESTIBUL-
VETROVKA-
VEVERICA-
VIADUKT-
VIEČKO-
VIERA-
VIKÁR-
VÍKEND-
VINETA-
VKLAD-
VLÁDA-
VLAHA-
VLAKY-
VLASTENEC-
VLASY-
VLEČKA-
VODIČ-
VODOVOD-
VOJAK-

VOLAVKA-
VOĽNO-
VOSK-
VOZEŇ-
VOZÍK-
VRABEC-
VRAKY-

VRANA-
VRECKO-
VREDY-
VRESK-
VRETENO-
VULKÁN-
VÝBER-

VÝBUCH-
VÝČAP-
VÝČINY-
VÝDAJ-
VYDRA-
VYHŇA-
VÝCHOD-

VÝCHOVA-
VÝKLAD-
VÝKON-
VÝKVET-
VÝLOV-
VÝPLACH-
VÝSEV-

VÝSKOK-
VÝSKUM-
VÝSTUP-
VÝŠIVKA-
VÝVEVA-
VÝVIN-
VÝVOD-

VÝVRTKA-
VÝZVA-
VZORKA-

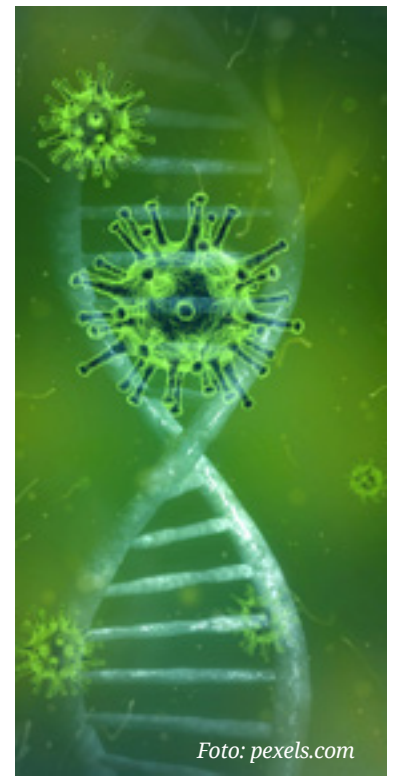

Foto: pexels.com

Informácia k sčítaniu obyvateľov, domov a bytov v roku 2021

Vážení občania, každých 10 rokov prebieha na území Slovenskej republiky sčítanie obyvateľov, domov a bytov. V tomto roku sa uskutoční v období od **1. 6. 2020 do 12. 2. 2021** sčítanie domov a bytov, pokračovaním ktorého bude sčítanie obyvateľov konajúce sa od **15. 2. 2021 do 31. 3. 2021**. V súvislosti s pandemiou koronavírusu prebieha sčítanie obyvateľov, domov a bytov v rokoch 2020 a 2021 výlučne elektronickou formou. Touto cestou sa chceme poďakovať občanom našej obce za spoluprácu pri vyplňaní dotazníka k sčítaniu domov a bytov. JB, LŠ (OcÚ)

Pre chovateľov psov

Vážení občania, prichádza obdobie, kedy to vašich štvornohých miláčikov fahá mimo chovného priestoru čoraz intenzívnejšie. Preto nezabúdajte na dodržiavanie VZN obce Poproč č. 1/2013 o chove, vodení a držaní psov na území našej obce a zabezpečte svojho psika tak, aby sa nemohol voľne pohybovať po verejnom priestranstve, prípadne aby svojím správaním neohrozoval iné osoby. Touto cestou vám chceme pripomenúť oznamovaciu povinnosť v lehote do 30 dní. Majiteľ, resp. držiteľ psa, je povinný v uvedenej lehote prihlásiť psa do evidencie a tiež nahlásiť každú zmenu skutočností a údajov, ktoré súvisia s evidenciou psov v obci. Nezabúdajte, že každý pes musí byť do dvanástich týždňov veku začipovaný, inak vám hrozí od orgánu veterinárnej správy pokuta. **Novinkou, ktorú pre vás pripravujeme, sú kontajnery, ktoré budú rozmiestnené na miestach, kde je povolený voľný pohyb psov a budú slúžiť na ukladanie psích výkalov.** Prajeme vám veľa radosti s vašimi štvornohými kamarátmi. JB (OcÚ)

Názov: POPROČ - Popročský Obecný Populárno - Rekreačný Občasný Časopis - Občasník Obecného úradu v Poproči.

Evidenčné číslo MK SR: EV 2826/08

Periodicita vydávania: 5x ročne

Vydáva: Obec Poproč, Obecný úrad, Školská 2, 044 24 Poproč
IČO: 324639

Dátum vydania: august 2020

Ročník vydávania: 12

Adresa redakcie: MKS Poproč, Kultúrna 1, 044 24 Poproč

Tel.: 055/466 44 49, 0908 313 375

E-mail: mks.poproc@centrum.sk, popnoviny@gmail.com

Šéfredaktor: DŠ

Grafické spracovanie: Katarína Barlová

FOTO zdroj: archív MKS, www.pexels.com

Tlač: Tlačiareň svidnicka, spol. s r.o., Svidník

Náklad: 1000 ks

ISSN 1339-0716

Názory prezentované v obsahu článkov prispievateľov sa nemôžu stotožňovať s názormi, stanoviskami a postojmi redakcie.